

Wat vindt Nederland van de Eiwittransitie?

De toekomst van de veehouderij

Kieskompas.nl

INLEIDING

De eiwittransitie kan rekenen op groeiende belangstelling. Veel aandacht gaat hierbij logischerwijs naar het (eet)gedrag van mensen: hoeveel vlees eten we? Welke mensen minderen hun vleesconsumptie, en met hoeveel dan?

Die focus op het gedrag van individuen is begrijpelijk, maar gaat soms voorbij aan een ander belangrijk aspect: de attitudes van mensen. We weten dat attitudes niet altijd een goede voorspeller zijn van ons eigen gedrag als consument. Daar staat tegenover dat ze ons des te meer vertellen over de richting waar we - als burger - willen dat het heen gaat met de maatschappij. Een goed begrip van zowel gedrag als attitudes is essentieel bij het maken van beleidskeuzes, zowel voor overheden als voor bedrijven of maatschappelijke organisaties.

In de serie “Wat vindt Nederland van de Eiwittransitie?” duiken we daarom dieper in de denkbelden, verwachtingen en motivaties van Nederlanders - gebaseerd op een representatieve steekproef uit het panel van Kieskompas - om zo het publieke draagvlak voor eiwittransitie en de toekomstvisies van Nederlanders beter in beeld te krijgen.

In dit rapport kijken we naar attitudes van de meest filosofische aard: hoe kijken Nederlanders aan tegen het gebruik van dieren als voedsel? Welke motivaties spelen hierbij de belangrijkste rol? En zien zij een reductie of zelfs afschaffing hiervan als haalbaar of wenselijk, nu of in de toekomst?

Pablo Moleman

Co-founder, ProVeg NL

| Index

- 01. Key Findings
- 02. Algemene resultaten
- 03. Reductiedoelen
- 04. Motivaties
- 05. Toekomstvisies
- 06. Eetpatronen
- 07. Onderzoeksopzet

KEY FINDINGS (1/5)

- Nederlanders zijn in hun denkbelden over de veehouderij veel progressiever dan men zou verwachten puur op basis van hun dagelijkse voedselkeuzes. Een substantiële minderheid (ongeveer een kwart) heeft zelfs ideeën die als 'radicaal' kunnen worden gekwalificeerd.
- Er is een vrij brede consensus dat het gebruik van dierlijke producten in Nederland omlaag moet. Bijna driekwart van de Nederlanders is het hiermee eens, waaronder ook ongeveer de helft van de mensen die zelf-identificeren als rechts, conservatief of als 'vleeseter'. De andere helft is het juist niet hiermee eens of heeft geen mening.
- De overheidsdoelstelling om in 2025 50% van onze eiwitname uit plantaardige bronnen en 50% uit dierlijke te halen (nu 40:60) wordt door 79% van de Nederlanders gesteund. 46% wil tegen die datum naar een nog kleiner percentage dierlijk eiwit, waarmee de gemiddeld gewenste verhouding plantaardig/dierlijk in 2025 uitkomt op 57:42.
- De doelstelling om de *wereldwijde* consumptie van dierlijke producten vóór 2040 te halveren wordt door 64% van de Nederlanders gesteund. Onder vrouwen ligt dit percentage hoger (73%) dan onder mannen (55%).

KEY FINDINGS (2/5)

- Bijna alle motivaties die werden voorgelegd als reden om het gebruik van dieren te verminderen, ziet een grote meerderheid van de respondenten als belangrijk. Bovenaan staat de vermindering van dierenleed, door 86% aangemerkt als belangrijk. Niet ver daarachter volgen het voorkomen van voedseltekorten (81%), pandemieën (80%), klimaatverandering (79%) en het verbeteren van de menselijke gezondheid (79%). Het “recht van dieren om niet als voedsel gebruikt te worden” wordt door een minderheid van 42% belangrijk gevonden - de laagst scorende motivatie, doch opvallend hoog gezien de radicale consequenties van dit idee. Vier op de vijf Nederlanders (85%) geeft aan ongemak te voelen bij de manier waarop dieren worden gebruikt in de voedingsindustrie, waaronder ook de helft van de vleeseters (54%). Ongeveer een kwart van de respondenten zou mogelijk meedoen aan een demonstratie tegen problemen in de veehouderij.
- Ook de meeste motivaties die werden voorgelegd als reden om het gebruik van dieren juist *niet* te verminderen werden door een meerderheid belangrijk gevonden, met wat grotere verschillen tussen de motivaties onderling. De belangrijkste motivatie was dat dierlijke producten lekker smaken (78%) en noodzakelijk zijn voor de gezondheid (72%) of belangrijk voor onze economie (64%). Iets minder belang - maar wel van een meerderheid - werd gehecht aan normatieve argumenten dat het eten van dieren normaal (59%) of natuurlijk (57%) is. Een kwart van de Nederlanders (26%) hecht belang aan de hiërarchische motivatie dat dieren ondergeschikt zijn aan mensen. Dit percentage lag vooral hoog bij protestants-christelijken (56%), veel minder bij andere religies (e.g. katholieken: 37%) of bevolkingsgroepen.

KEY FINDINGS (3/5)

- Ruim een kwart (28%) van de Nederlanders hoopt dat we ooit in Nederland helemaal geen dieren meer als voedsel zullen gebruiken. Jongeren (18-34) en ouderen (65+) zijn het meest idealistisch, met bijna één op de drie die hoopt op een einde aan het diergebruik. Bij de leeftijdsgroep tussen 35-49 is dit slechts 1 op 5. Opleidingsniveau speelt hierbij nauwelijks een rol.
- Het percentage Nederlanders dat op een toekomst zonder diergebruik als voedsel zegt te hopen is opvallend *hoger* dan het aandeel dat geen dieren eet. Slechts 7% van de Nederlanders eet geen vlees (vegetariërs) en een nog kleinere subgroep daarvan vermijdt alle dierlijke producten (1,4% veganisten). Veruit de meesten van hen (vegetariërs 89%, veganisten 85%) stemt met de stelling in, maar óók bijna 40% van de flexitariërs en een kleine 10% van de vleeseters zegt te hopen op een einde aan het gebruik van dieren.
- Eveneens een kwart van de Nederlanders *verwacht* dat we ooit in Nederland helemaal geen dieren meer als voedsel zullen gebruiken. De meesten van hen (23%) verwachten dat het binnen honderd jaar al zo ver zal zijn, en 18% zelfs al binnen 50 jaar. Een kleiner deel voorziet het moment al binnen 20 (7%), 10 (3%) of 5 jaar (1%). Driekwart denkt echter dat het nooit zo ver zal komen.

KEY FINDINGS (4/5)

- Een grote meerderheid (85%) vindt het eten van dieren een kwestie van persoonlijke keuze. Een totaalverbod door de overheid op de veehouderij wordt door eenzelfde percentage Nederlanders niet als wenselijk gezien. Opvallend is echter dat toch een substantiële minderheid van 13% (vergelijk.: het percentage veganisten is slechts 1,4%) wél in meer of mindere mate voorstander is van zo'n verbod. Bij vrouwen (16%) en 65-plussers (17%) is dit percentage het hoogst, bij jongeren en mannen het laagst (11%). Opleidingsniveau is niet van invloed.
- Voor een verbod op slachthuizen (waardoor de consumptie van zuivel en eieren mogelijk blijft) is 1 op de 5 Nederlanders (21%) te porren. Onder vrouwen is dit ruim een kwart (28%). In de Verenigde Staten bleken in vergelijkbaar onderzoek twee keer zo veel mensen hiervan voorstander te zijn (40%).
- Een meerderheid van de Nederlanders (60%) is voorstander van een verbod op de intensieve veehouderij (bio-industrie). Dit geldt voor de kiezers van alle onderzochte partijen, met uitzondering van PVV, SGP en Forum voor Democratie. Opvallend is dat van alle leeftijdsgroepen jongeren het minst vaak (53%) voorstander zijn van een verbod op de bio-industrie.

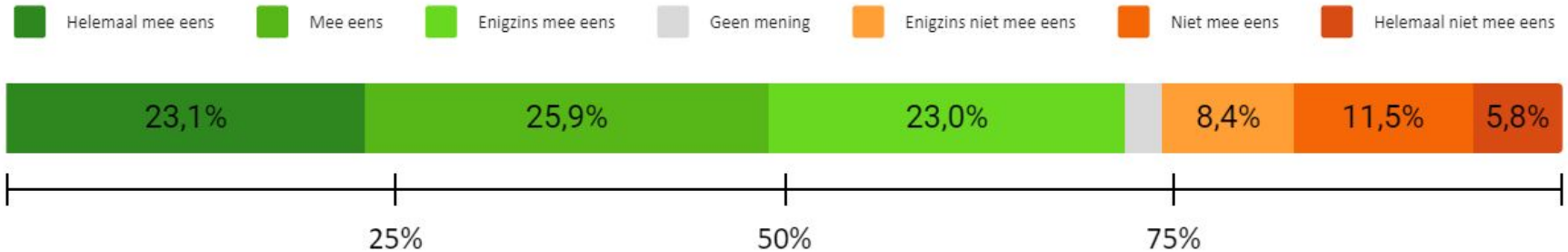

KEY FINDINGS (5/5)

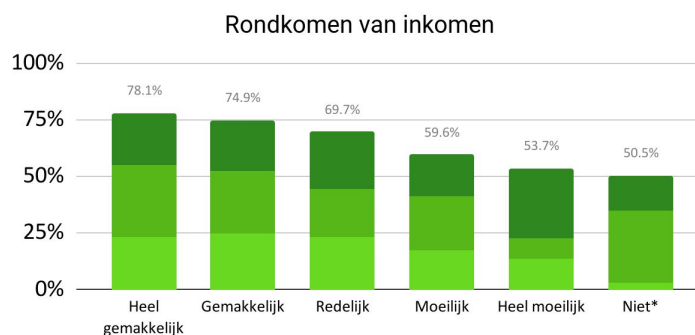
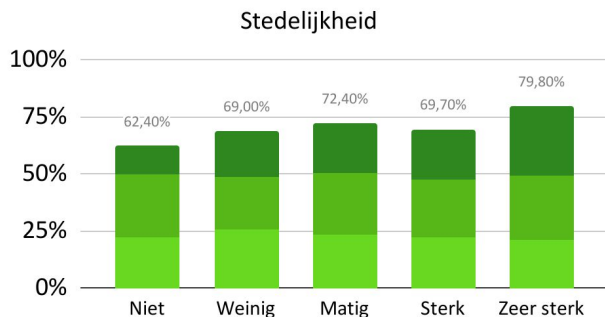
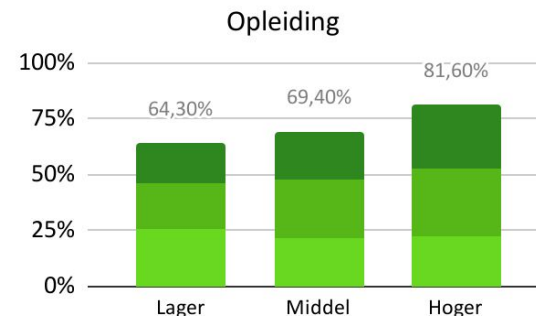
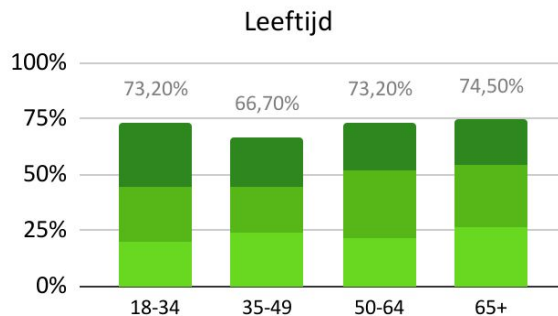
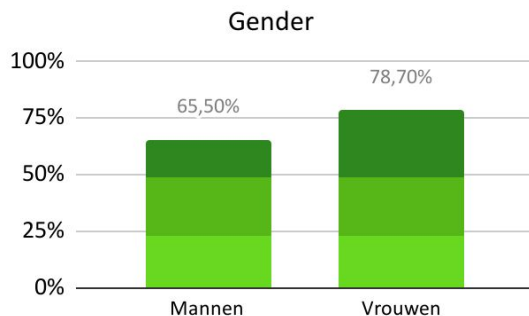
- Als het gaat om het overbodig maken van dierlijke producten, hebben meer Nederlanders vertrouwen in gekweekte alternatieven (zoals kweekvlees) dan in plantaardige alternatieven (zoals vlees- en zuivelvervangers). Ruim een kwart (28%) van de ondervraagden verwacht dat plantaardige alternatieven dierlijke producten overbodig zullen maken, tegenover een derde (34%) die hetzelfde verwacht van gekweekte alternatieven. Een meerderheid denkt dat geen van beide technologieën dierlijke producten overbodig zullen maken.
- Jongeren (18-34 jaar oud) hebben veel hogere verwachtingen van kweekvlees dan generaties voor hen. Bijna de helft van de Nederlandse jongeren (48%) denkt dat gekweekte alternatieven dierlijke producten overbodig zullen maken, tegenover ongeveer 30% in de hogere leeftijdscategorieën. Ook hoger opgeleiden hebben hogere verwachtingen (38%) dan lager opgeleiden (27%). Mannen vertrouwen veel meer op kweekvlees (32%) dan op plantaardige alternatieven (24%); vrouwen ook, maar het verschil is kleiner.
- Opvallend is verder dat veganisten, die zeer positieve verwachtingen van plantaardige alternatieven hebben (85%) veel lagere verwachtingen hebben van kweekvlees (42%). Flexitariërs en vleeseters hebben juist hogere verwachtingen van gekweekte alternatieven.

| Resultaten

Bijna driekwart vindt dat Nederlanders **meer plantaardige producten en minder dierlijke producten moeten consumeren**

Vooral vrouwen willen een transitie naar minder dierlijke producten

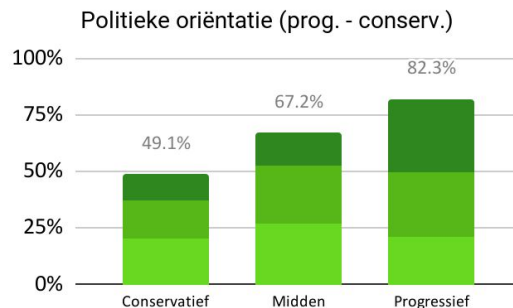
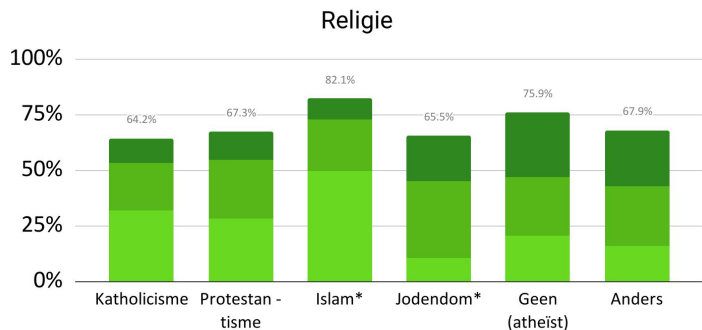
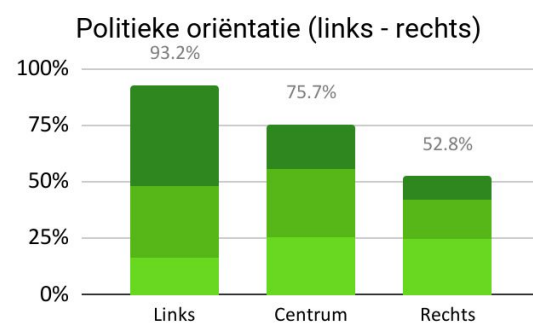
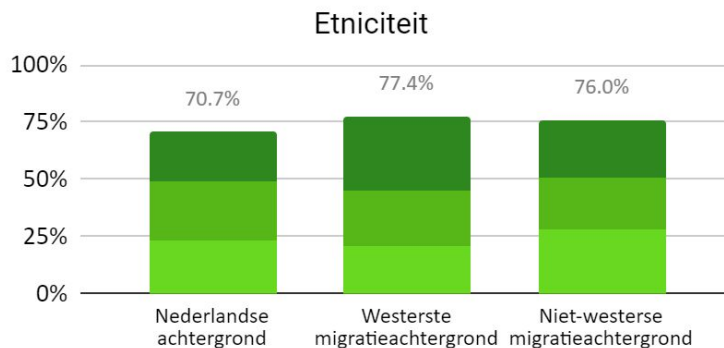
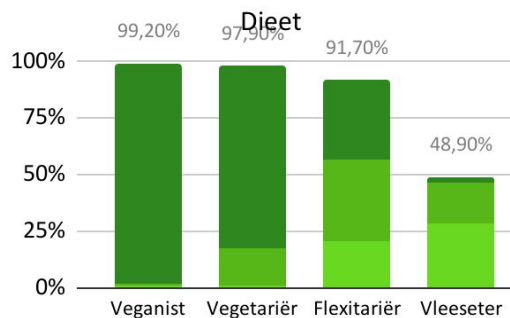

Legenda

- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

* = categorie in steekproef te klein om representatief te zijn

Helpt rechtse en conservatieve stemmers wil plantaardige transitie

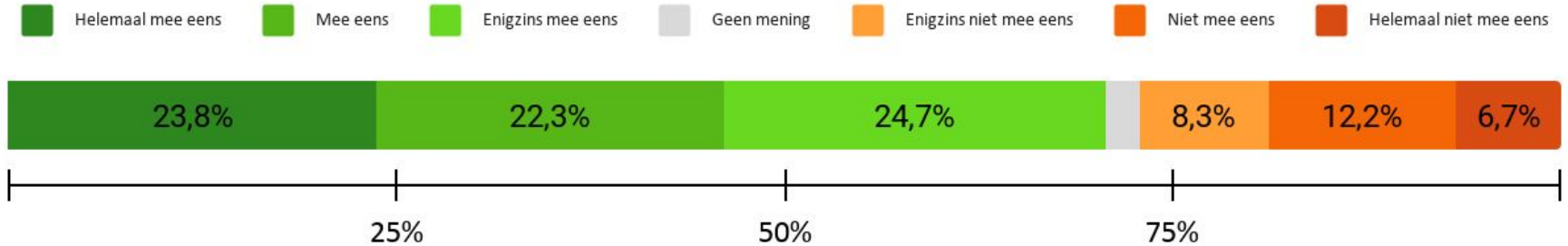

Legenda

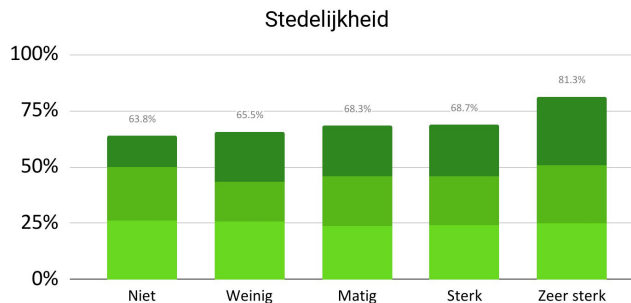
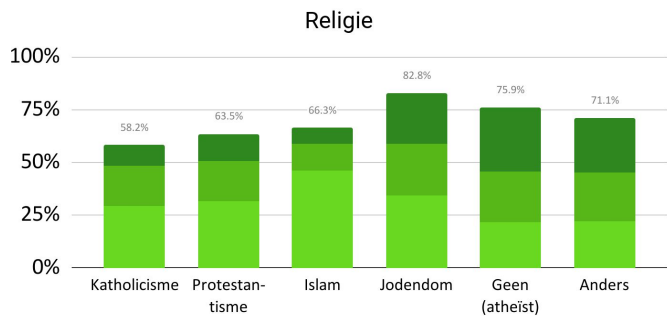
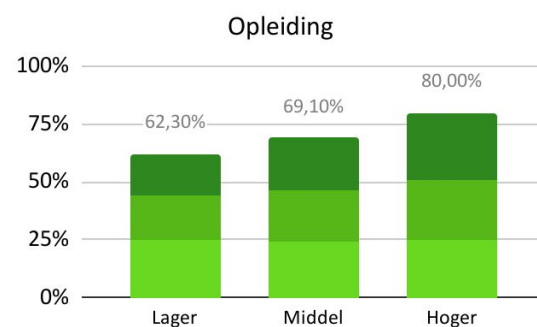
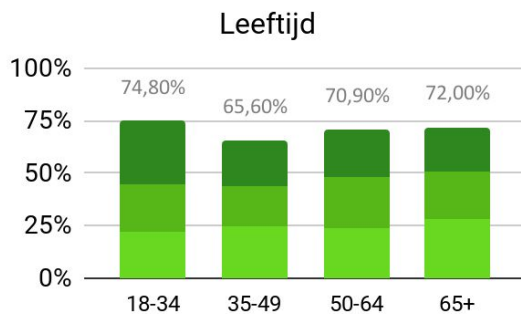
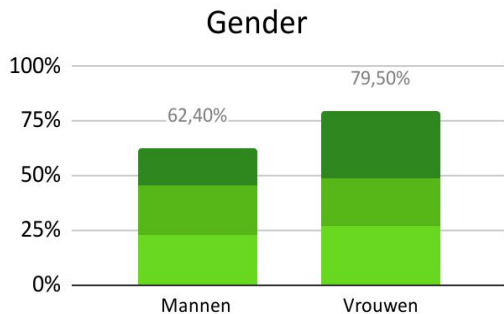
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

* = categorie in steekproef te klein om representatief te zijn

Bijna driekwart van de Nederlanders vindt dat we **minder dierlijke producten moeten eten**

Vooral hoogopgeleiden en stedelingen willen vermindering diergebruik

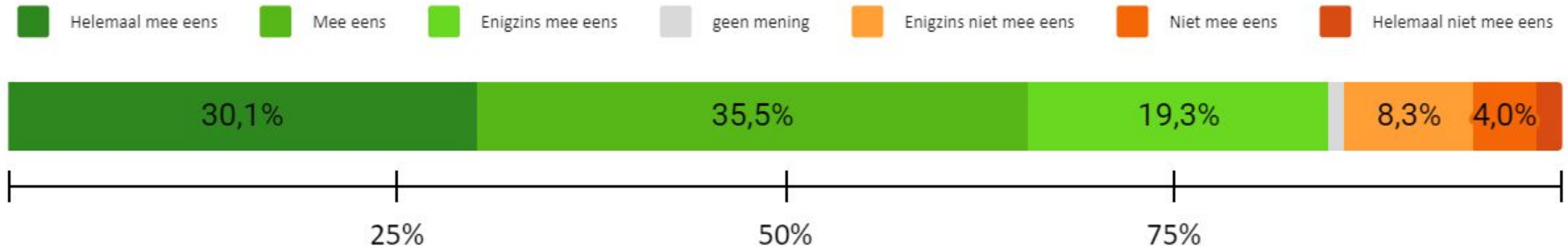

Legenda

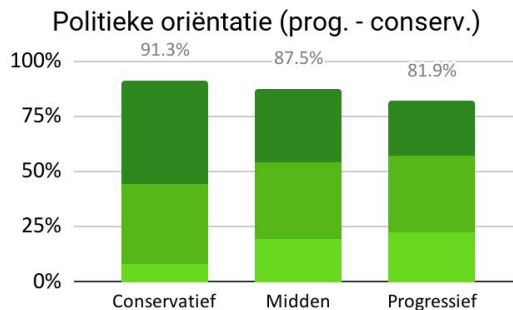
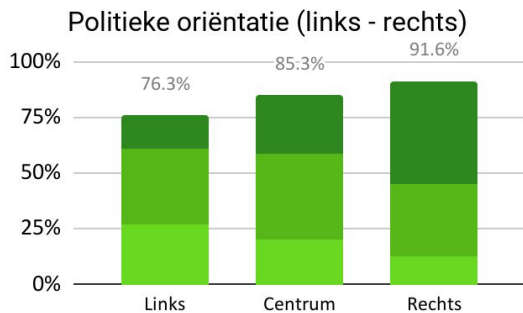
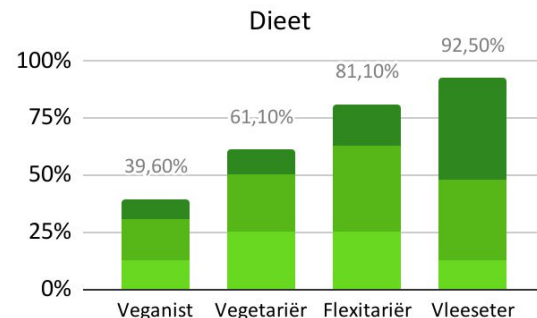
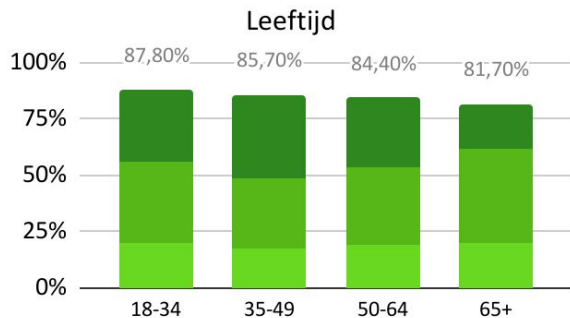
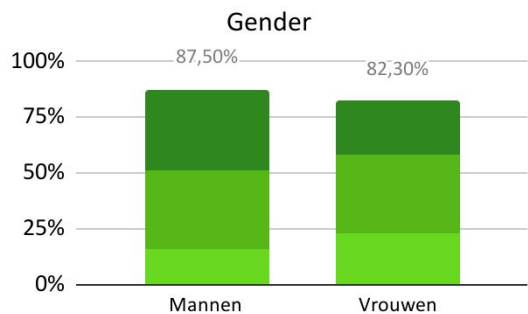
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

* = categorie in steekproef te klein om representatief te zijn

Grote meerderheid vindt dat mensen vrij zijn om te bepalen hoeveel dierlijke producten ze consumeren

Grote consensus voor persoonlijke keuzevrijheid om vlees te eten, behalve onder veganisten

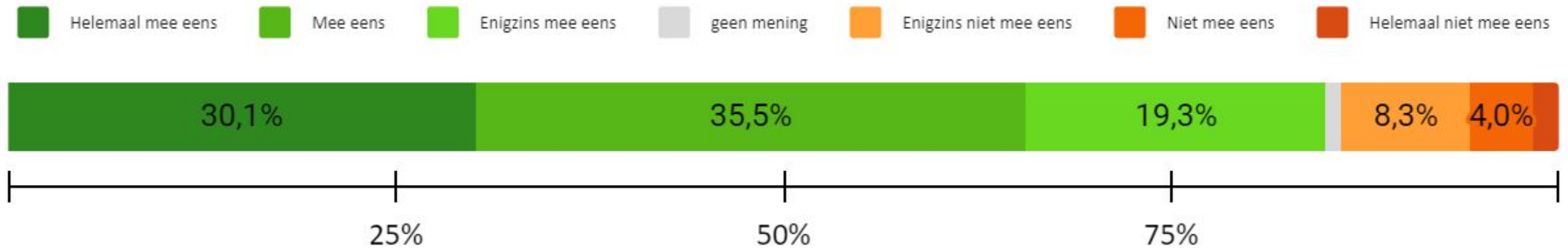

Legenda

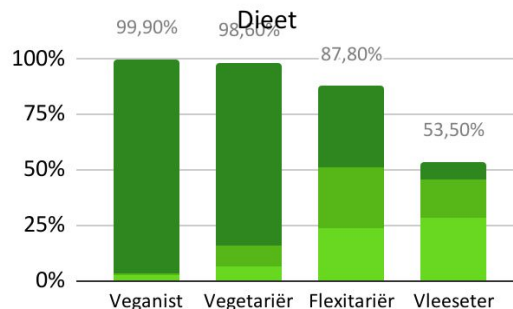
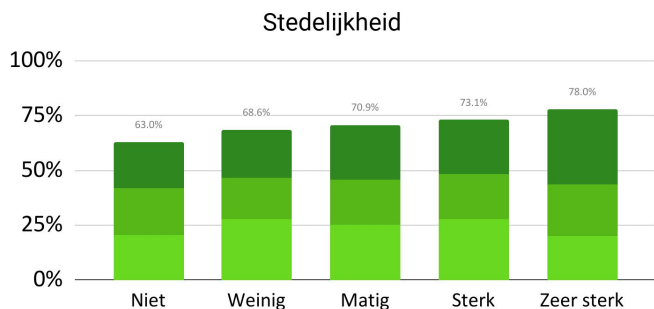
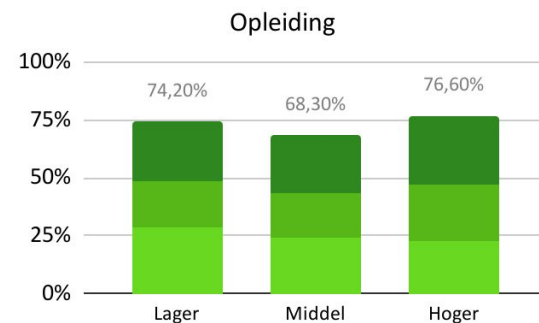
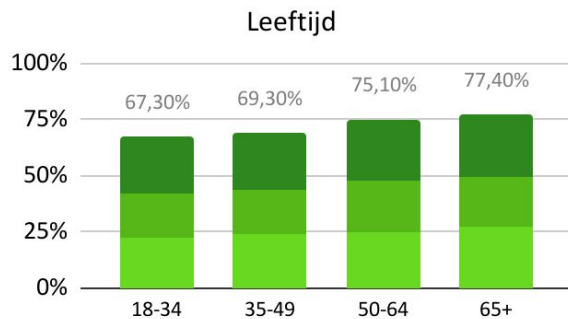
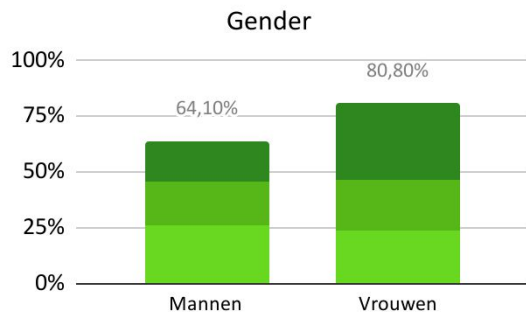
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

* = categorie in steekproef te klein om representatief te zijn

Ruim vier op de vijf Nederlanders voelt ongemak bij manier waarop dieren worden gebruikt in de voedingsindustrie

Vrouwen en stedelingen voelen **meer ongemak bij diergebruik**, jongeren juist minder dan ouderen

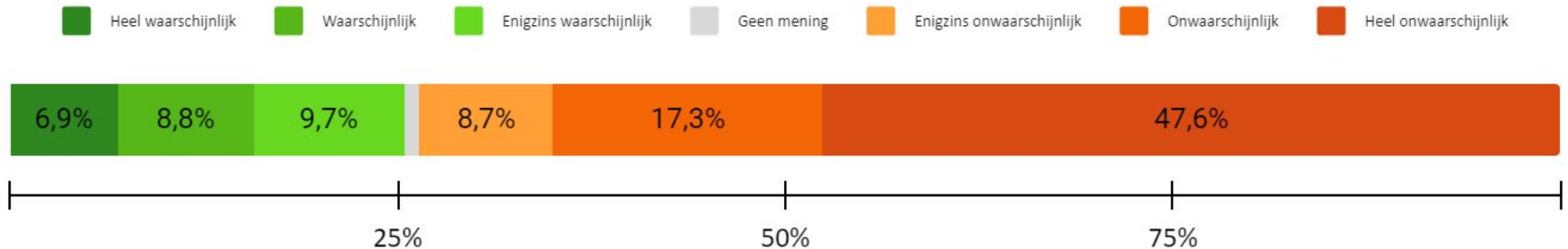

Legenda

- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

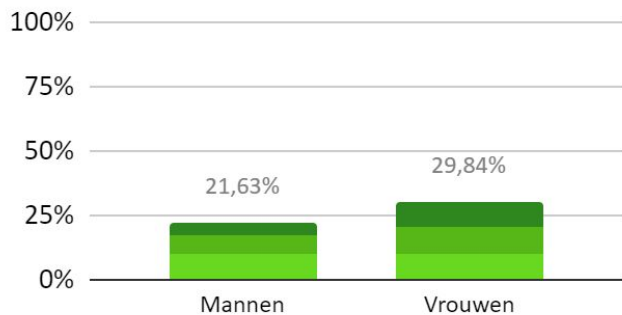
* = categorie in steekproef te klein om representatief te zijn

Kwart zou mogelijk naar demonstratie gaan tegen de intensieve veehouderij, maar helft noemt dit 'heel onwaarschijnlijk'

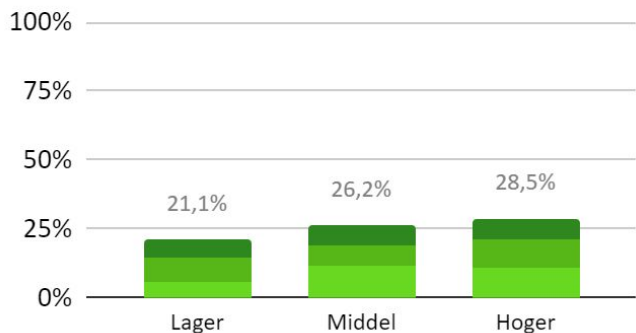

Vooral vleesmijdende stedelingen zijn demonstratiebereid

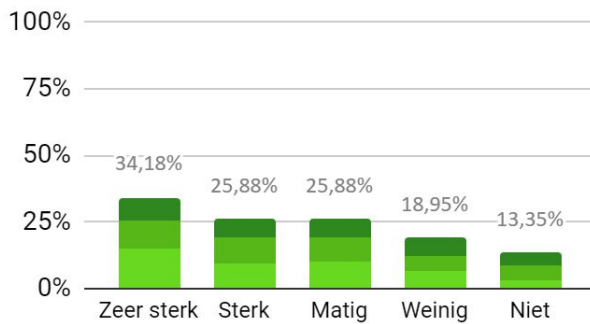
Gender

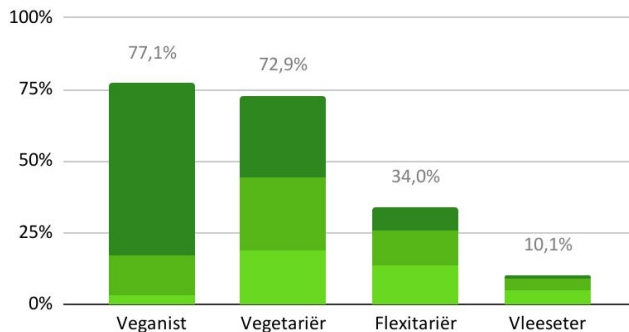
Opleiding

Stedelijkheid

Eetpatroon

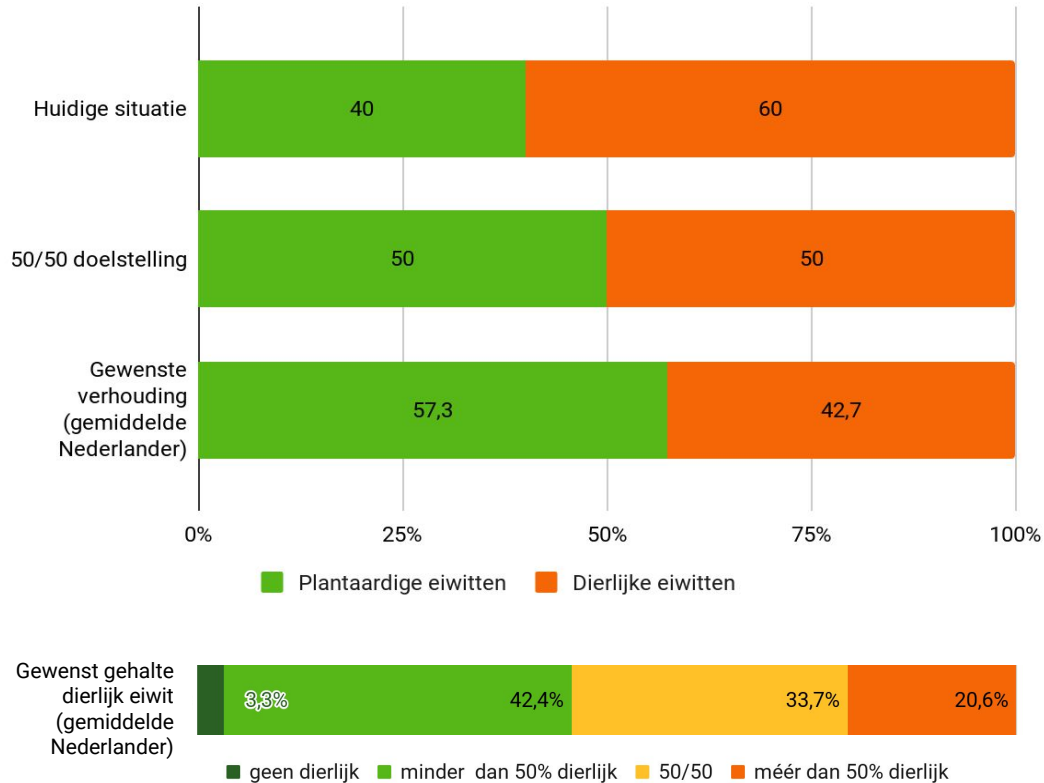
Met name veganisten en vegetariërs, en in mindere mate flexitariërs, geven aan waarschijnlijk mee te doen aan een demonstratie tegen problemen in de intensieve veehouderij. Stedelingen zien dit ook duidelijk als waarschijnlijker. Hetzelfde geldt voor hoger opgeleiden en vrouwen, maar de verschillen zijn niet heel groot.

Legenda

- Enigszins waarschijnlijk
- Waarschijnlijk
- Heel waarschijnlijk

| **Reductiedoelen**

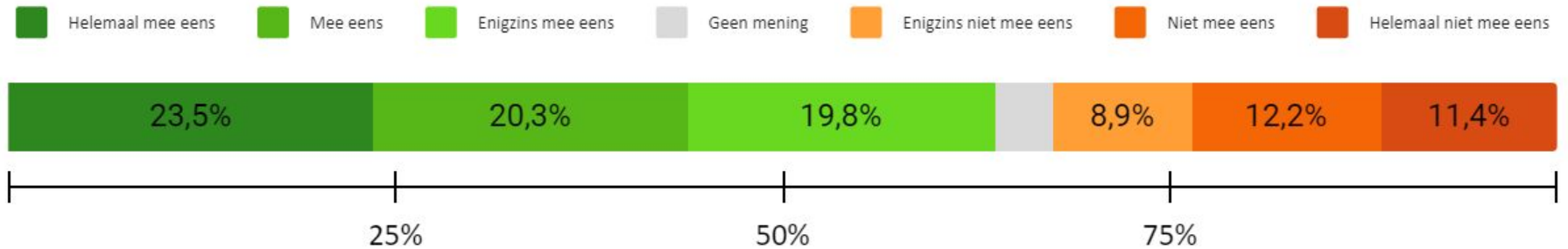
80% van de Nederlanders wil naar 50/50 balans - of verder dan dat

Vraagstelling: De Nederlandse overheid wil tegen 2025 zorgen dat er evenveel dierlijk als plantaardig eiwit in ons eten zit. Op dit moment is die verhouding nog 60% dierlijk en 40% plantaardig.

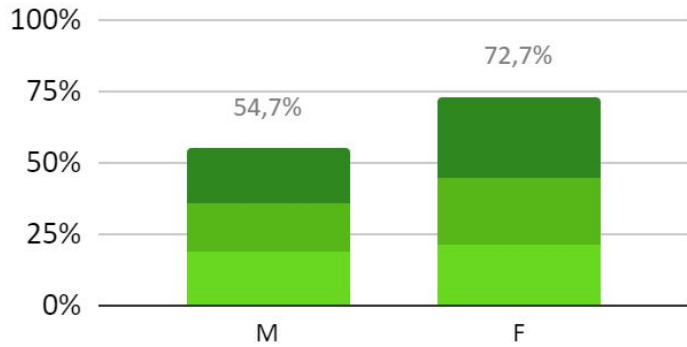
Welke verhouding tussen dierlijk en plantaardig eiwit wilt u dat er is in 2025?

64% van de Nederlanders wil de wereldwijde consumptie van dierlijke producten halveren vóór 2040.

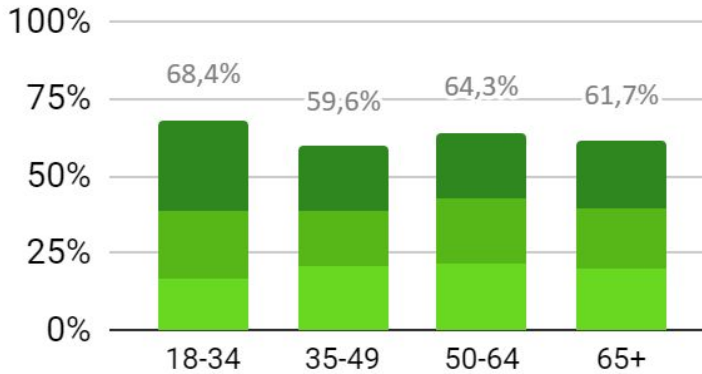

Vooral onder vrouwen en hoger opgeleiden veel steun voor halvering

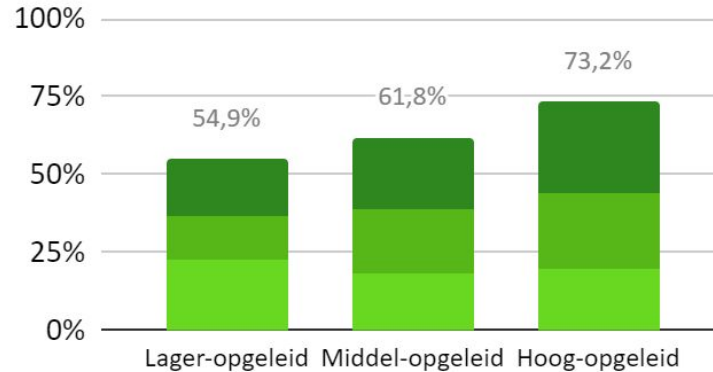
Gender

Leeftijd

Opleiding

Legenda

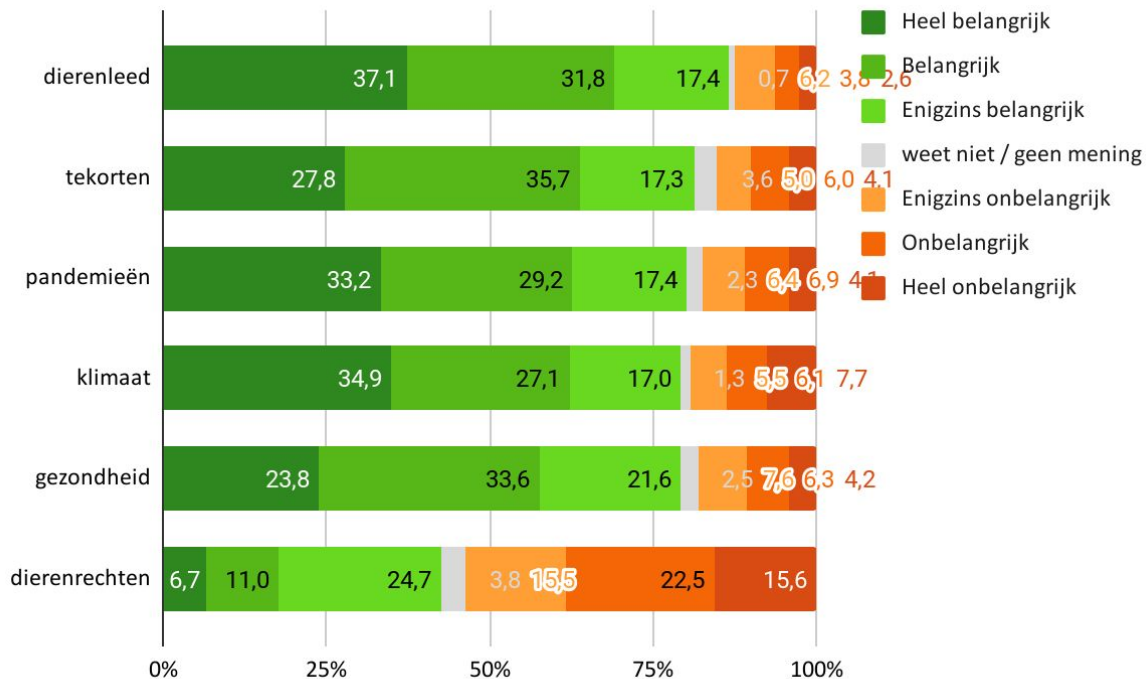
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

| **Motivaties**

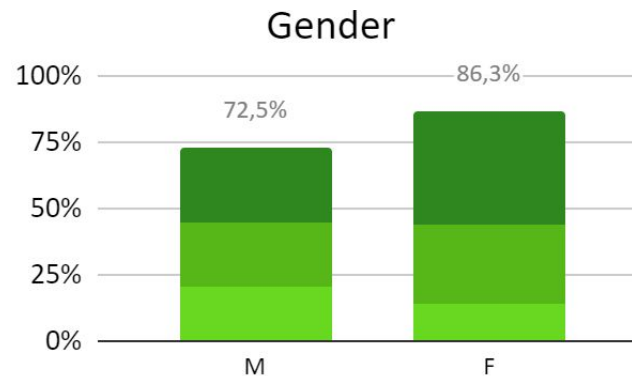
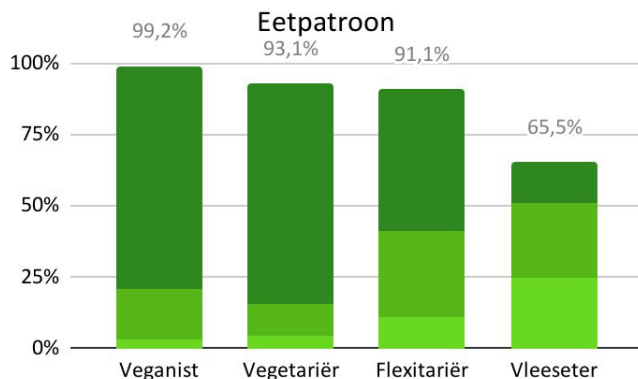
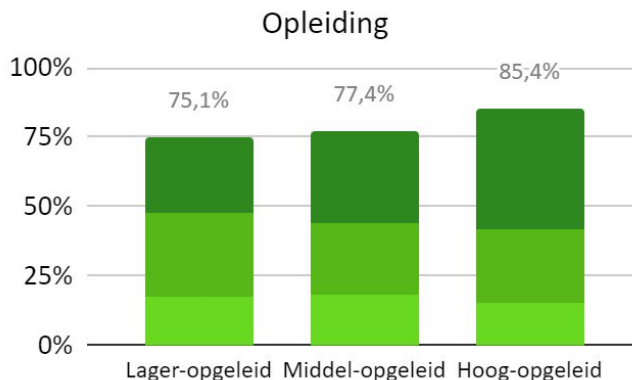
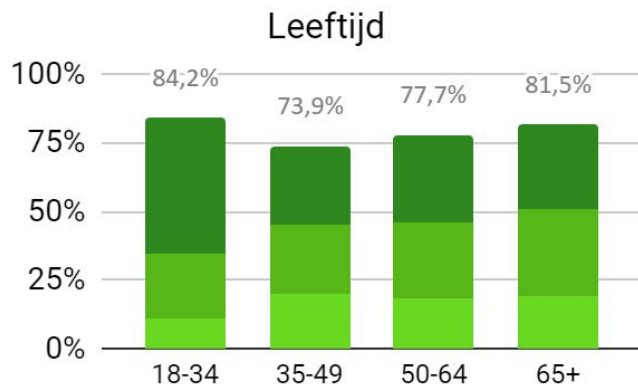
Dierenleed belangrijkste motivatie om diergebruik te verminderen

Vraagstelling: Hieronder staan een aantal redenen waarom sommige mensen vinden dat het gebruik van dieren als voedsel verminderd moet worden. Hoe belangrijk zijn deze redenen voor u?

- Het recht van dieren om niet als voedsel gebruikt te worden ('dierenrechten')
- Verminderen van het leed van dieren ('dierenleed')
- Tegengaan van klimaatverandering ('klimaat')
- Verbeteren van de gezondheid van mensen ('gezondheid')
- Voorkomen van voedseltekorten
- Tegengaan dat nieuwe ziektes van dier op mens overspringen ('pandemieën')

Jongeren en hoger opgeleiden meest gedreven door klimaatverandering

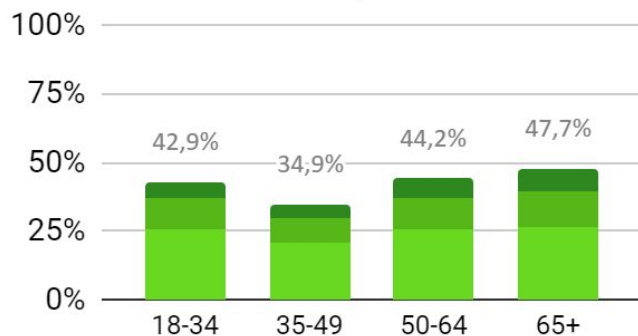
Alle demografieën vinden het tegengaan van klimaatverandering belangrijk. Jongeren geven (met 84,2%) het sterkst aan klimaatverandering een belangrijke reden te vinden om de vleesconsumptie te verlagen, gevolgd door ouderen (81,5%). Hoger opgeleiden vinden het vaker belangrijk dan lager- of middelbaar opgeleiden.

Legenda

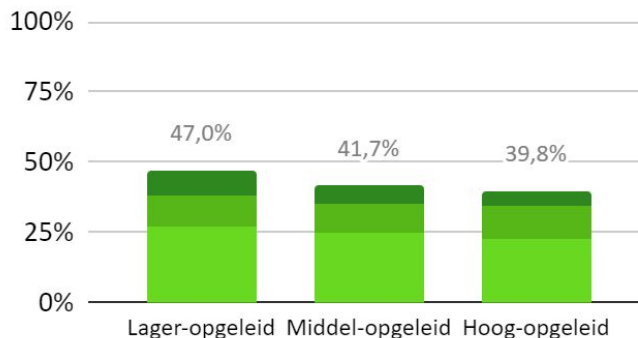
- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

Vrouwen, lager opgeleiden en 65-plussers meest voor dierenrechten

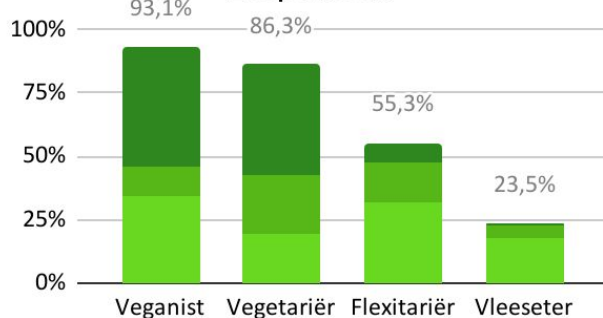
Leeftijd

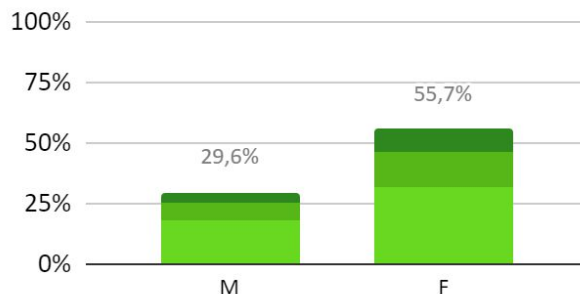
Opleiding

Eetpatroon

Gender

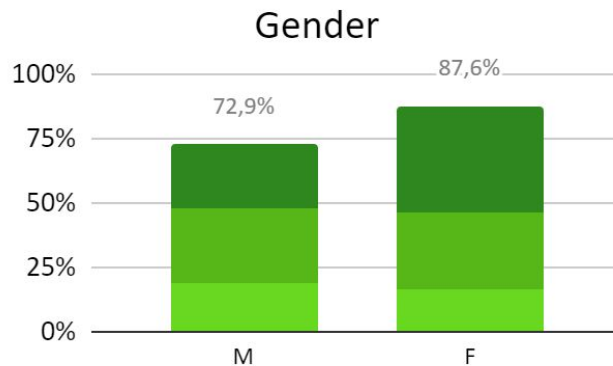
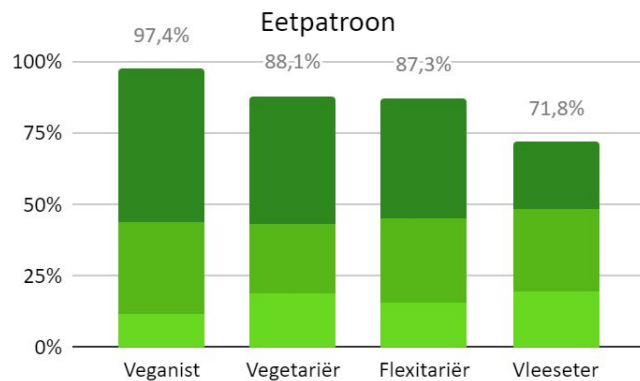
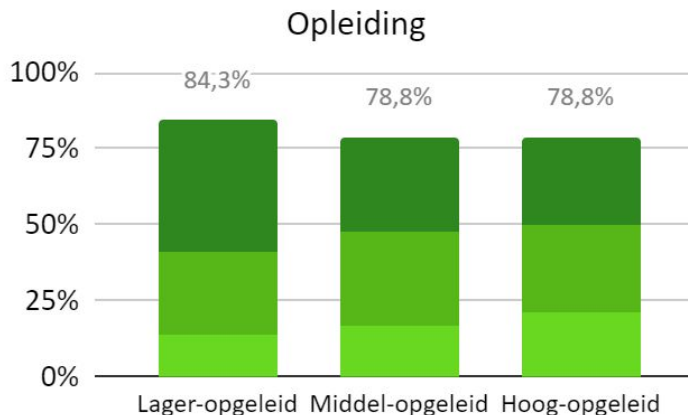
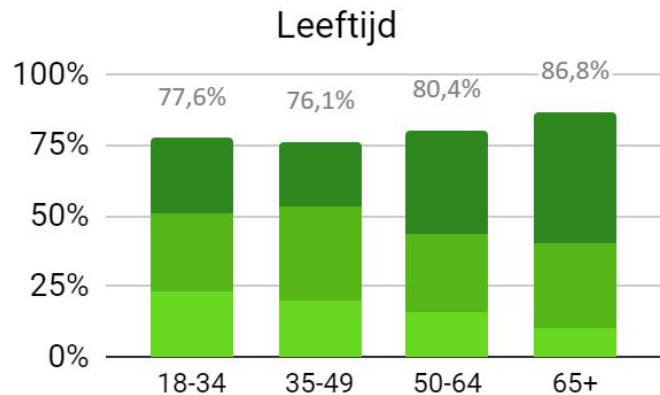

Dierenrechten staan onderaan het lijstje met motivaties. Toch spreekt het idee dat dieren het recht hebben om niet als voedsel gebruikt te worden bijna de helft van de Nederlanders aan, veel voor zo'n radicaal idee. Bij vrouwen is dit zelfs meer dan de helft (55,7%). Van de vleeseters vindt nog altijd bijna een kwart het idee 'enigszins belangrijk'. Dierenwelzijn vinden zij echter wel belangrijk (78%).

Legenda

- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

Ouderen hechten meeste belang aan voorkomen zoonosen

Ook het voorkomen van het overspringen van ziekten van dier op mens wordt breed gezien als belangrijk. Anders dan bij klimaat zijn het hier echter juist de lager opgeleiden die het sterkst vertegenwoordigd zijn, en maken ouderen zich meer zorgen dan jongere leeftijdscategorieën.

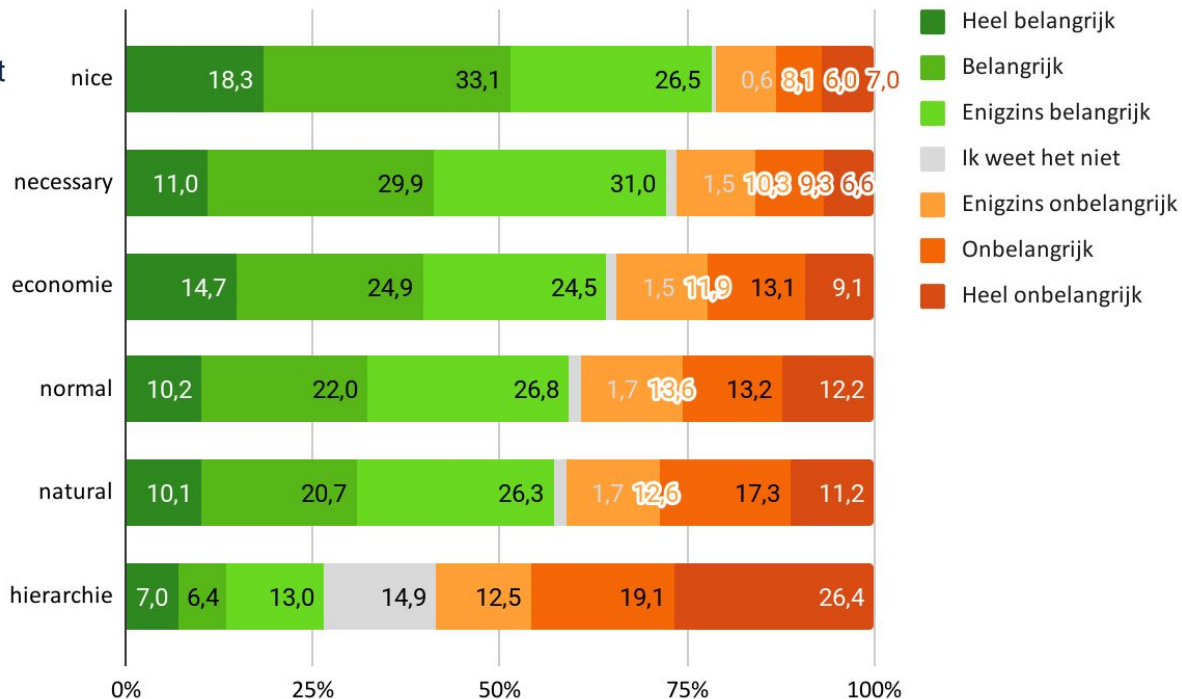
Legenda

- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

Smaak en noodzaak belangrijkste motivaties om diergebruik *niet* te verminderen

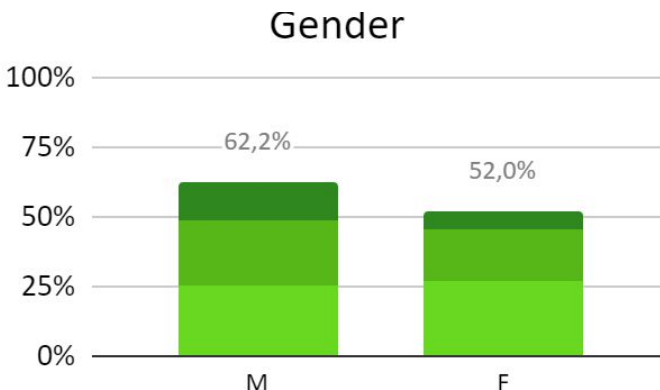
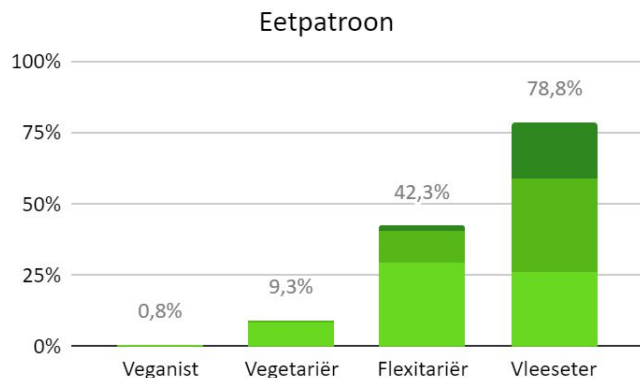
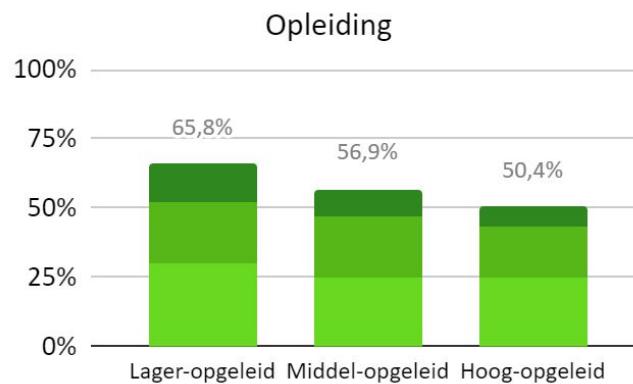
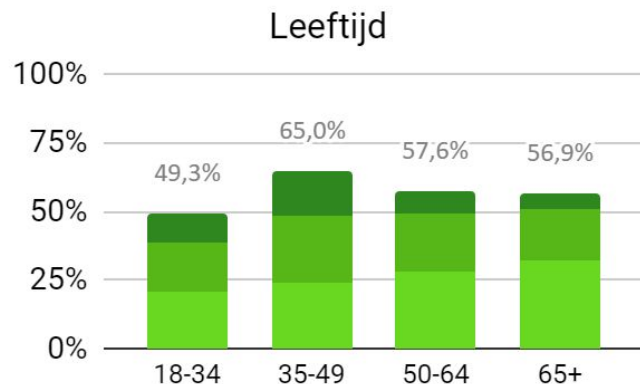
Vraagstelling: Hieronder staan een aantal redenen waarom sommige mensen *niet* vinden dat het gebruik van dieren als voedsel verminderd moet worden. Hoe belangrijk zijn deze redenen voor u?

- De mens is van nature een vleeseter ('natural')
- Dierlijke producten zijn noodzakelijk voor een gezond voedingspatroon ('necessary')
- Dierlijke producten eten is normaal ('normal')
- Dierlijke producten zijn lekker ('nice')
- De veehouderij maakt een belangrijk deel uit van onze economie ('economie')
- Dieren zijn ondergeschikt aan mensen ('hierarchie')

N = 8575; Max. foutmarge 2,4% (95%)

Natuurlijkheidsargument spreekt veganisten niet aan

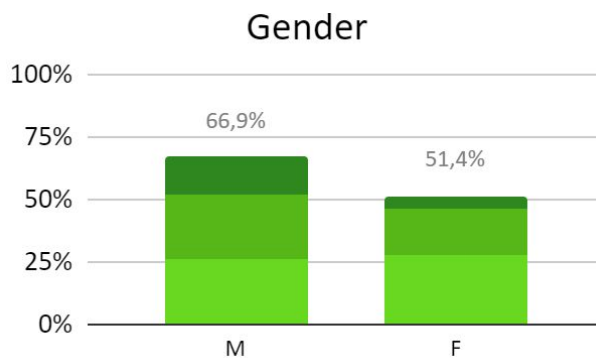
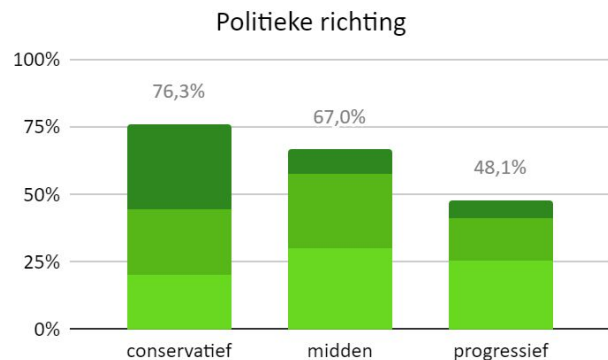
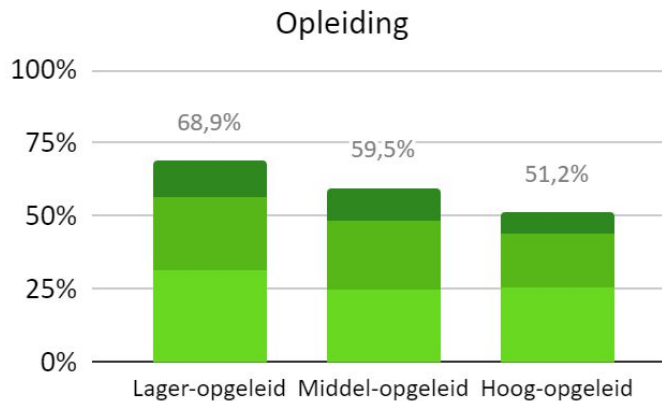
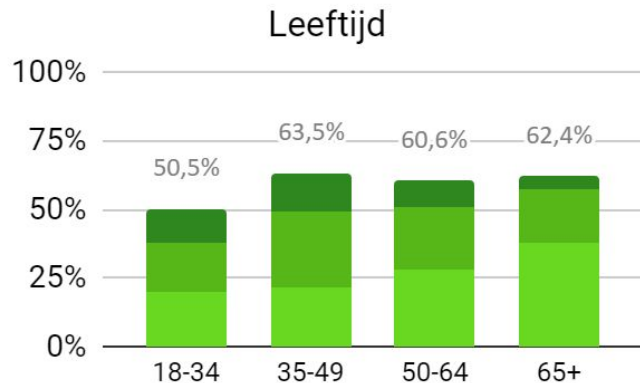

Het argument dat de mens van nature een vleeseter is wordt met name door mannen, lager opgeleiden en mensen tussen de 35-49 belangrijk gevonden. Een minderheid van de vegetariërs en flexitariërs hecht er ook belang aan, maar vrijwel geen enkele veganist.

Legenda

- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

Jongeren vinden vlees eten minder normaal (of normen minder belangrijk)

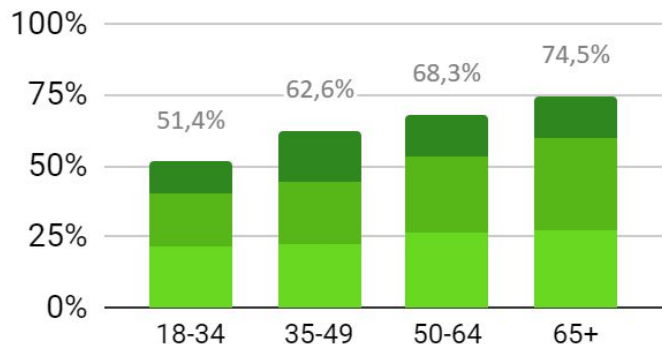
Respondenten die zichzelf als conservatief zien hechten meer waarde aan het argument dat vlees eten normaal is. Dit geldt ook voor mannen en lager-opgeleiden. Jongeren vinden het minder belangrijk dan andere leeftijdsgroepen. Toch geeft nog altijd de helft van de jongeren, vrouwen en hoger opgeleiden aan de vleesnorm een (enigszins) belangrijke reden te vinden

Legenda

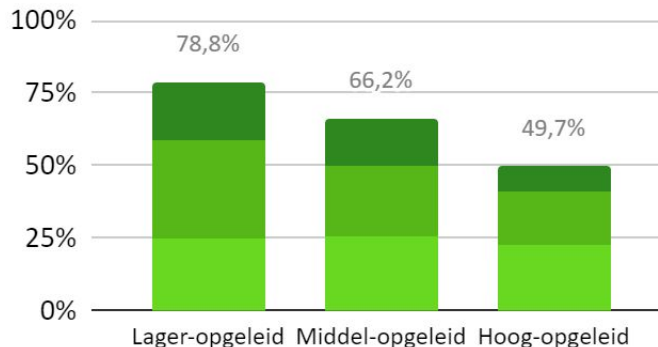
- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

Jongeren en stedelingen minst bezorgd over economische gevolgen

Leeftijd

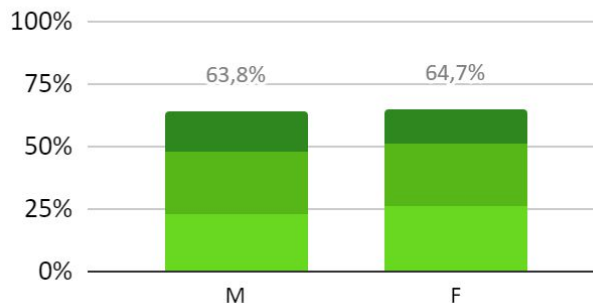

Opleiding

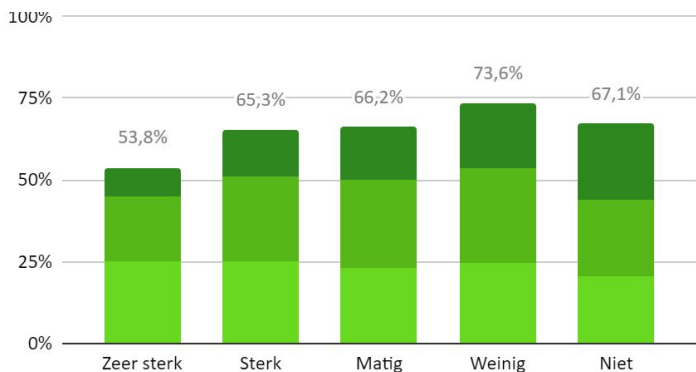
Mensen die in stedelijk gebied wonen hechten minder belang aan het argument dat de veehouderij belangrijk is voor de economie. Ook geldt: hoe jonger, hoe minder belangrijk deze reden. Opvallend is dat mannen en vrouwen, die vaak van elkaar verschillen, hier ongeveer gelijk uitkomen.

Gender

Legenda

- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

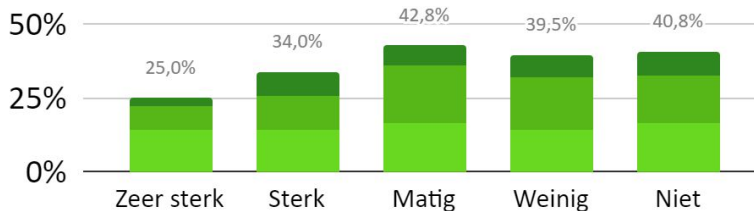
Vraagstelling: "Hoe belangrijk zijn deze redenen voor u? De veehouderij maakt een belangrijk deel uit van onze economie"

*Stedelijkheidsgraad gecategoriseerd op basis van woonplaats respondenten. Zeer sterk stedelijk (>=2500 omgevingsadressen/km2), Sterk stedelijk (1500 - 2500), Matig stedelijk (1000 - 1500), Weinig stedelijk (500 tot 1000), Niet stedelijk (<500)

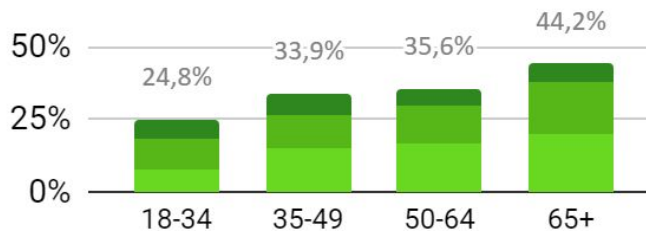
Vooral protestanten zien dieren als ondergeschikt aan mensen

De meeste bevolkingsgroepen hechten weinig waarde aan het argument dat dieren ondergeschikt zijn aan mensen. Alleen onder protestanten steunt een meerderheid van 56% dit idee, en onder SGP-stemmers zelfs 85%. Ook spelen leeftijd, opleidingsniveau en stedelijkheid een duidelijke rol.

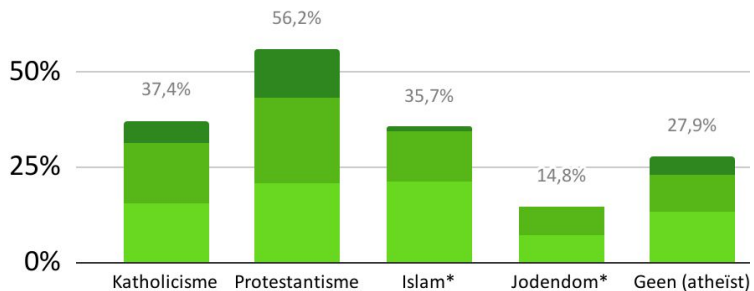
Stedelijkheid

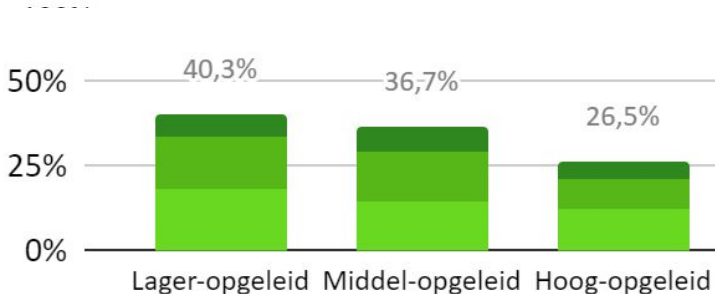
Leeftijd

Geloofsovertuiging

Opleiding

Legenda

- Enigszins belangrijk
- Belangrijk
- Heel belangrijk

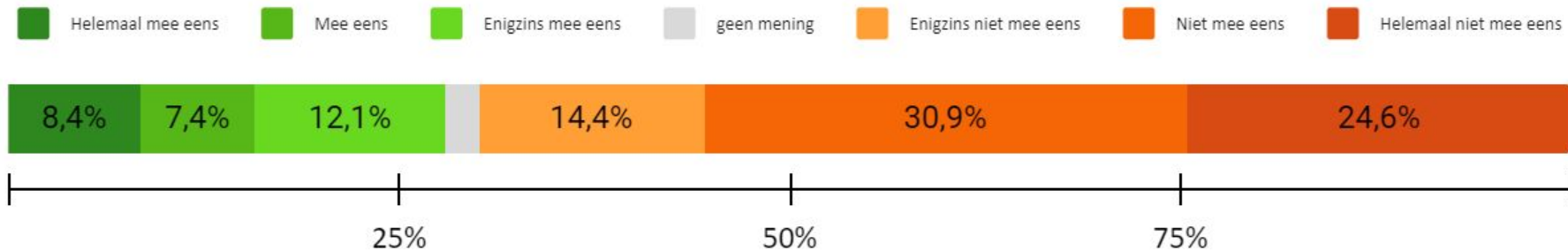
* = categorie in steekproef te klein om representatief te zijn

Vraagstelling: "Hoe belangrijk zijn deze redenen voor u? Dieren zijn ondergeschikt aan mensen"

*Stedelijkheidsgraad gecategoriseerd op basis van woonplaats respondenten. Zeer sterk stedelijk (>=2500 omgevingsadressen/km2), Sterk stedelijk (1500 - 2500), Matig stedelijk (1000 - 1500), Weinig stedelijk (500 tot 1000), Niet stedelijk (<500)

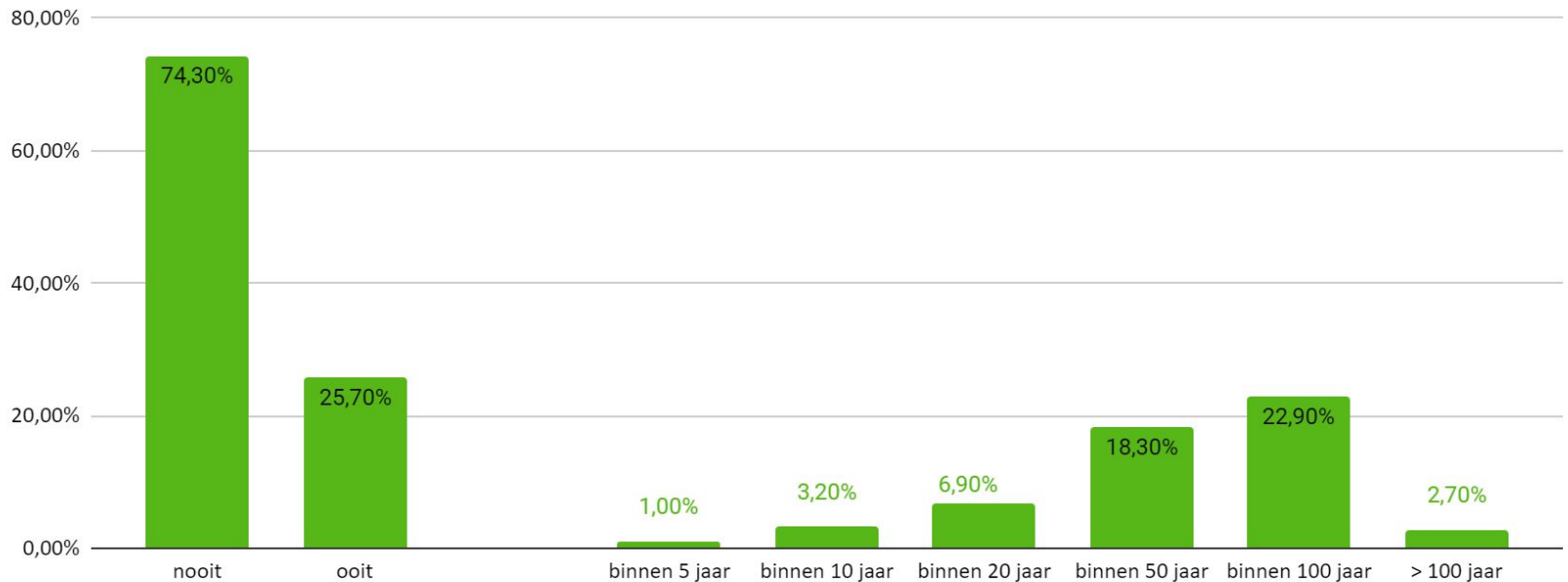
| Toekomstvisies

Ruim een kwart van de Nederlanders hoopt dat we ooit helemaal geen dieren meer als voedsel gebruiken

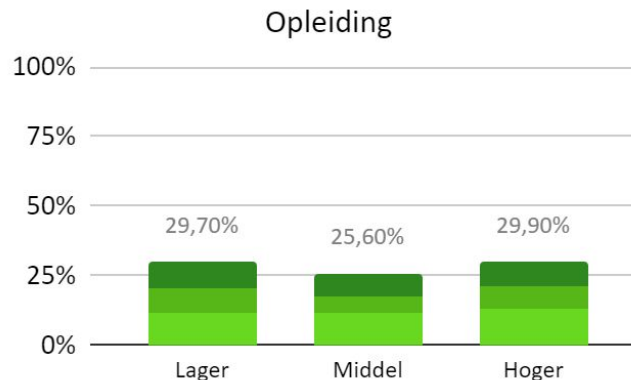
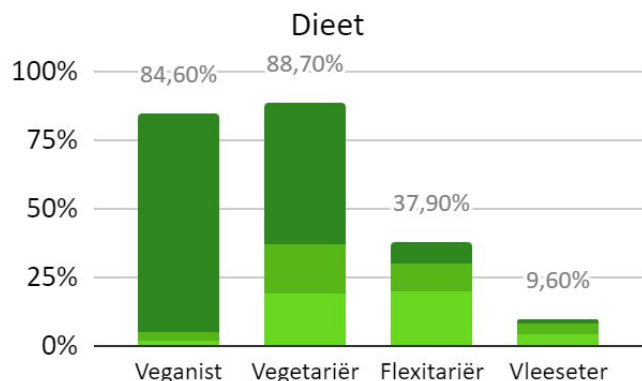
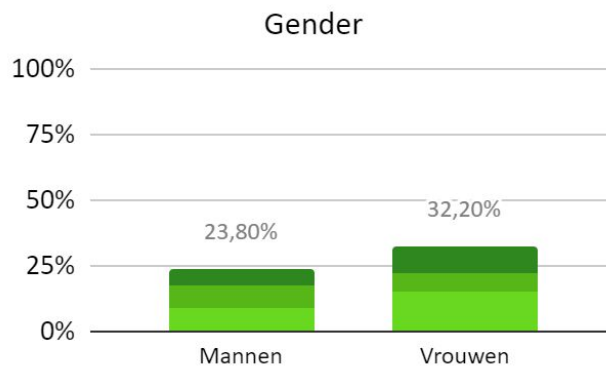
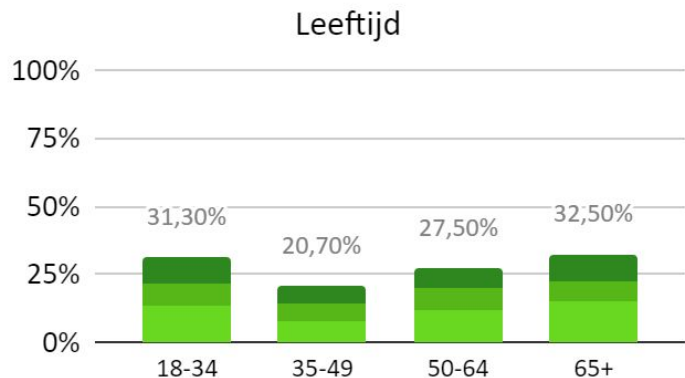

Eveneens een kwart verwacht dat dit daadwerkelijk zal gebeuren, volgens de meesten van hen **binnen 100 jaar**

Over hoeveel jaar verwacht u dat we in Nederland dieren niet meer als voedsel zullen gebruiken?

Ook 1 op de 10 vleeseters hoopt op vleesloze toekomst

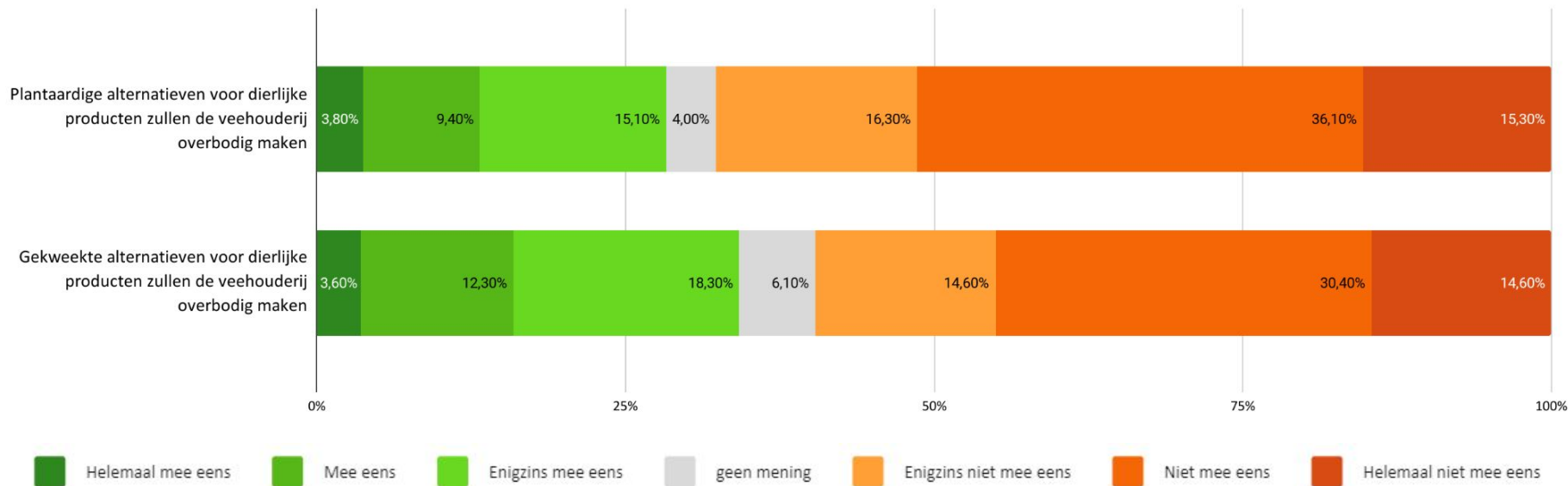

Niet alleen vegetariërs en veganisten dromen van een toekomst zonder diergebruik. Ook bijna 40% van de flexitariërs en een kleine 10% van de vleeseters hoopt hier op. Jongeren (18-34) en ouderen (65+) zijn het meest idealistisch, met bijna 1 op de 3 die hoopt op een einde aan het diergebruik. Bij de leeftijdsgroep tussen 35-49 is dit slechts 1 op 5. Opleidingsniveau speelt slechts een bescheiden rol. Lager en hoger opgeleiden scoren hetzelfde, middelhoog opgeleiden iets minder.

Legenda

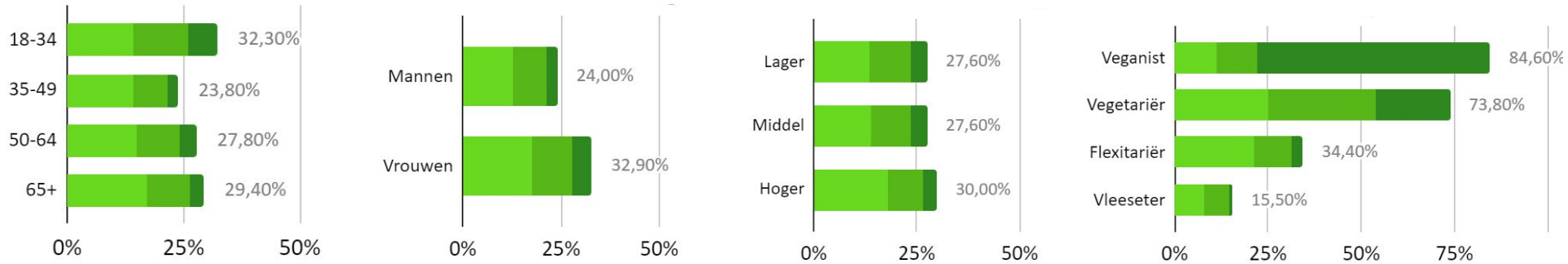
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Een kwart van de Nederlanders verwacht dat plantaardige alternatieven de veehouderij overbodig zullen maken. Een derde denkt dat gekweekte alternatieven dit zullen doen.

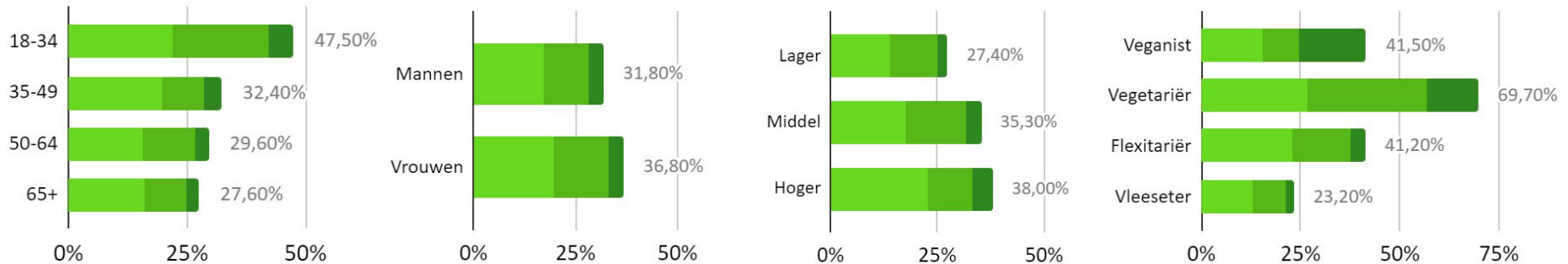

Helpt jongeren verwacht dat kweekvlees vlees overbodig zal maken

Plantaardige alternatieven

Gekweekte alternatieven

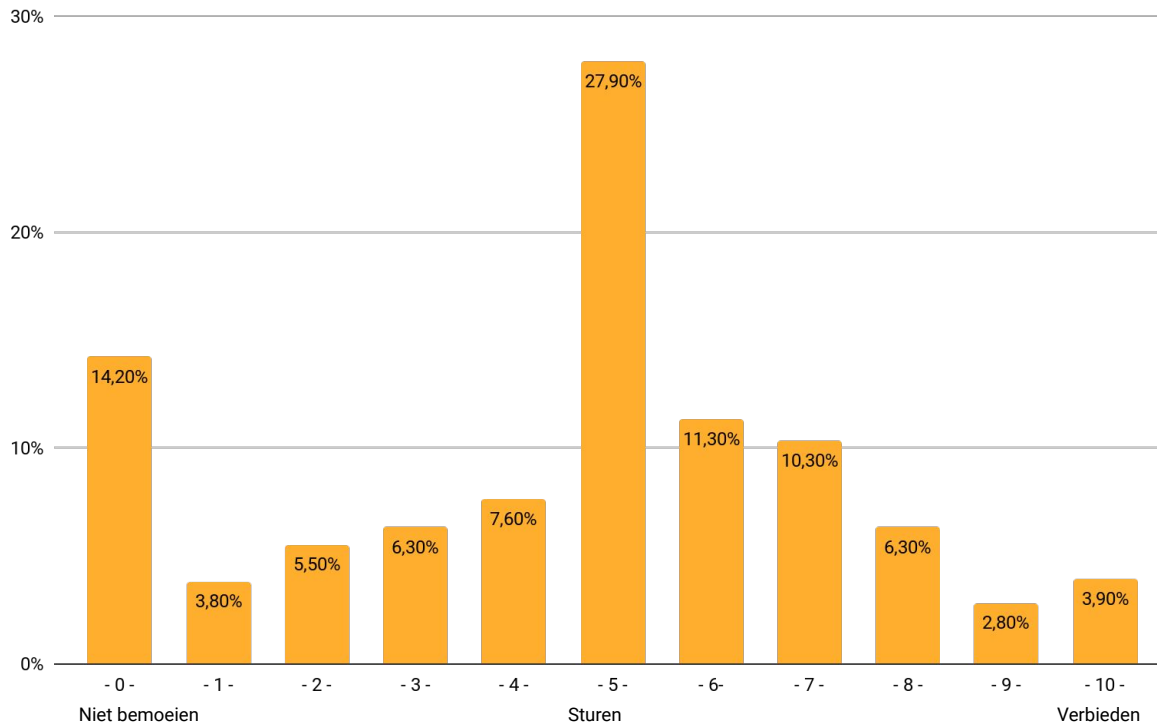

Overheid mag van kiezer sturen op lagere vleesconsumptie

Vraagstelling:

Sommige mensen vinden dat de overheid zich niet moet bemoeien met het gebruik van dieren als voedsel. Anderen vinden dat de overheid het gebruik van dieren als voedsel mag verbieden. Daar tussenin staan mensen die vinden dat de overheid inwoners hierin mag sturen.

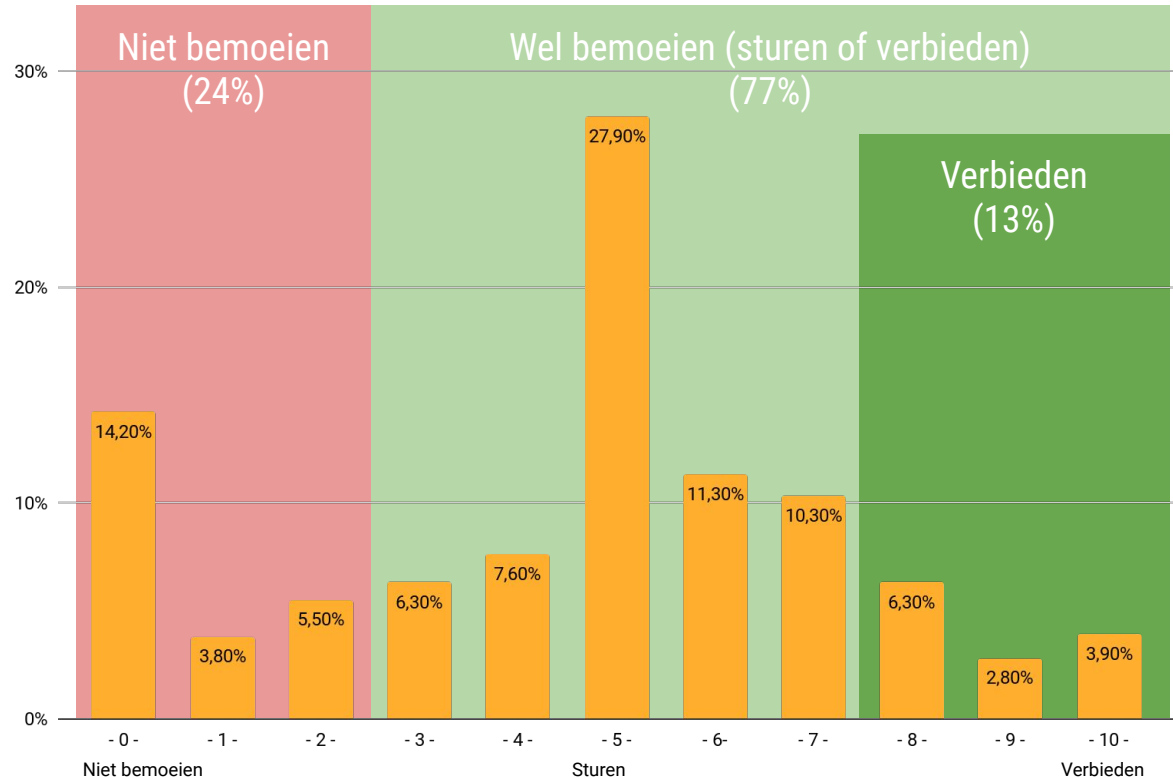
Waar zou u zichzelf plaatsen op een schaal van 'De overheid moet zich niet bemoeien' (0) naar 'De overheid mag het gebruik van dieren als voedsel verbieden' (10)?

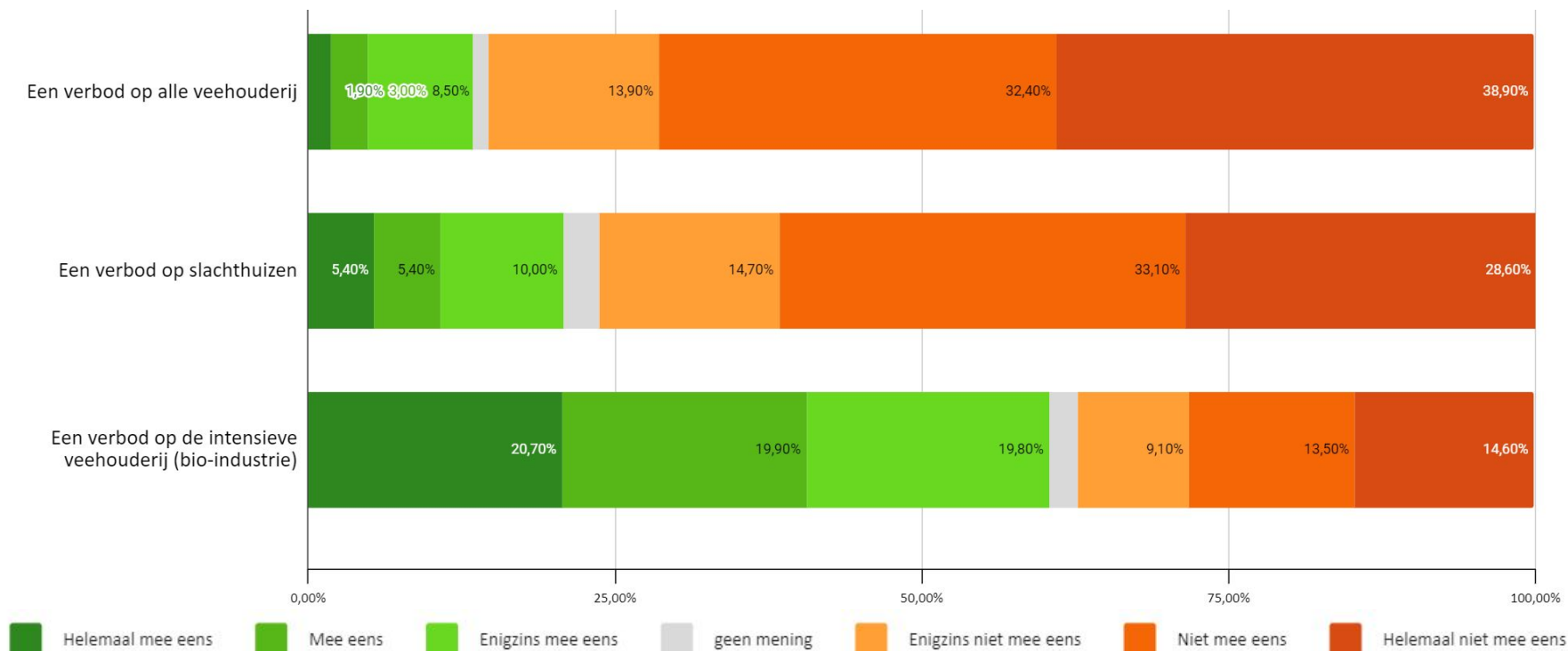
Minderheid wil dat overheid zich niet bemoeit - of juist verbiedt

Korte analyse:

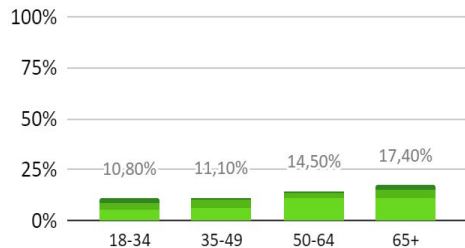
- 77% van de Nederlanders (3 t/m 10) vindt dat de overheid mag sturen of zelfs verbieden (13%; 8 t/m 10).
- De groep die vindt dat de overheid zich niet mag bemoeien, is een minderheid van 23,5% (0 t/m 2)

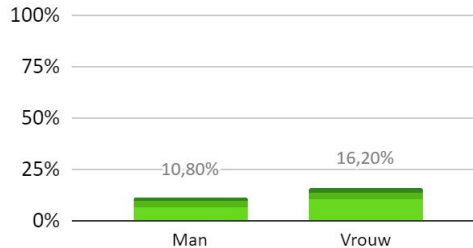
1 op de 5 Nederlanders steunt een verbod op slachthuizen. 13% steunt een verbod op alle veehouderij.

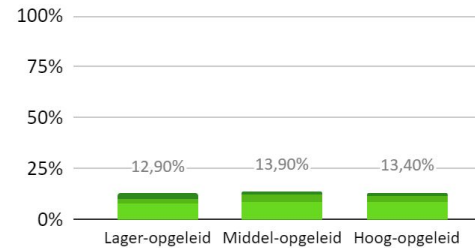
Verbod op alle veehouderij

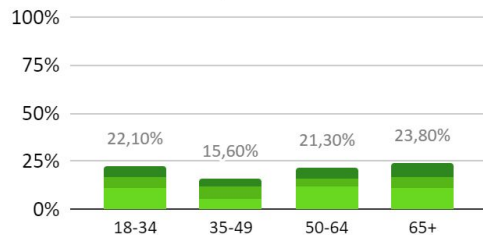
Verbod op alle veehouderij

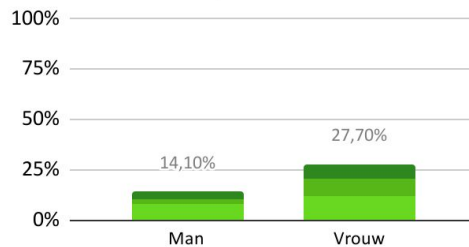
Verbod op alle veehouderij

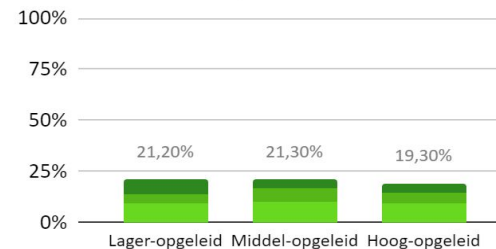
Verbod op slachthuizen

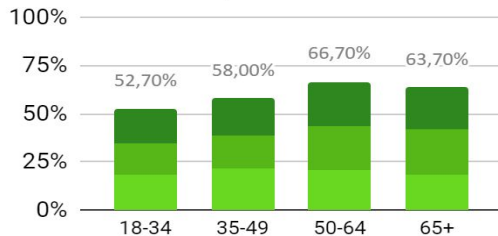
Verbod op slachthuizen

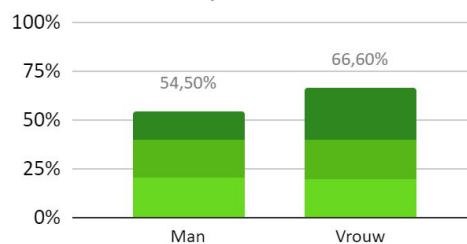
Verbod op slachthuizen

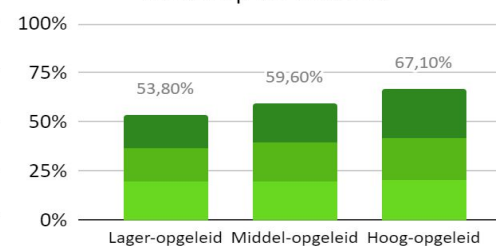
Verbod op bio-industrie

Verbod op bio-industrie

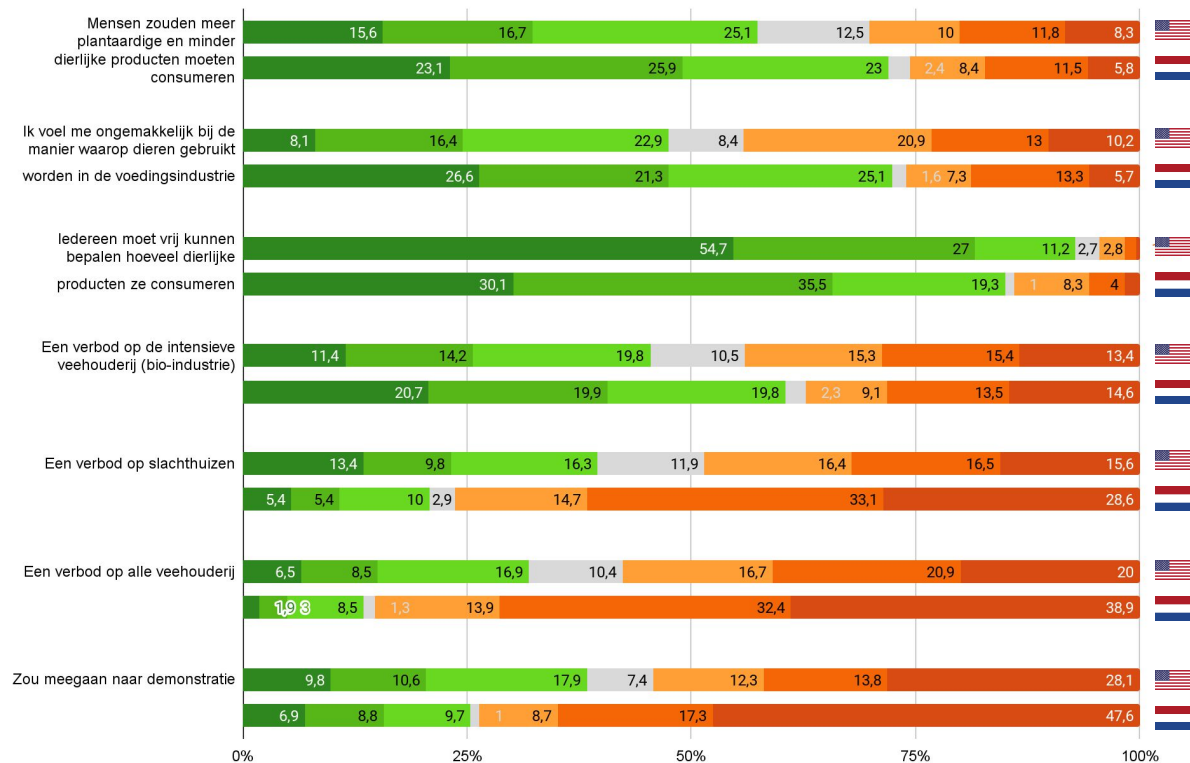
Verbod op bio-industrie

Nederlandse opvattingen gematigder dan in Verenigde Staten

Een deel van de vragen in dit onderzoek is overgenomen uit de [Animals, Food and Technology survey \(2020\)](#) van het Amerikaanse Sentience Institute. Hierdoor is het mogelijk de antwoorden van respondenten uit Nederland en de V.S. te vergelijken.

Het valt op dat Nederlanders in hogere mate instemmen met 'gematigde' stellingen, zoals vermindering van de vleesconsumptie, het ervaren van ongemak bij het gebruik van dieren in de veehouderij en een verbod op de intensieve veehouderij. Amerikanen stemmen hier minder mee in en hechten nog iets meer belang dan Nederlanders aan de vrijheid om zelf te bepalen om vlees te eten. Tegelijk stemmen Amerikanen dubbel zo vaak in met radicale voorstellen zoals een verbod op slachthuizen of de gehele veehouderij. Ook is de demonstratiebereidheid hoger. Dit zou er op kunnen duiden dat de discussie in de Verenigde Staten meer gepolariseerd is dan in Nederland.

| Eetpatronen

Groei in flexitariërs, afname vleeseters, vega's stabiel

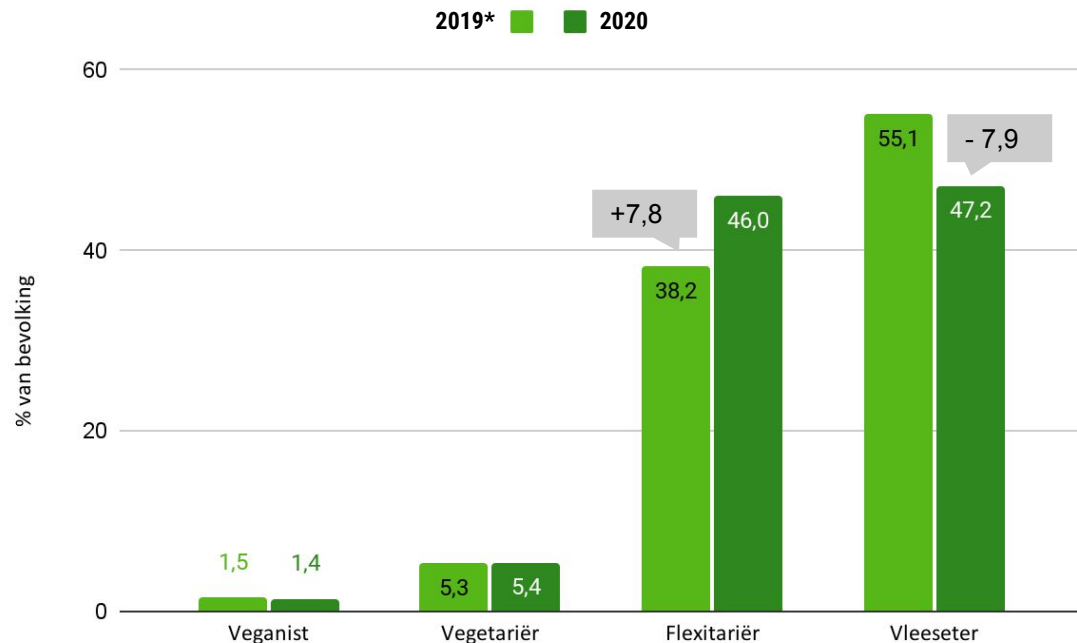
Vraagstelling: Bent u...?

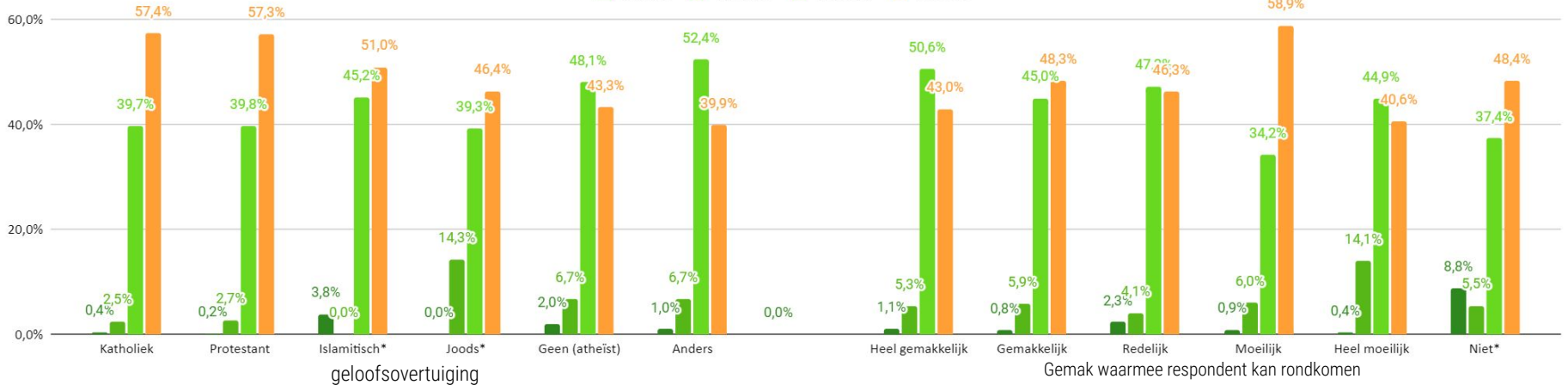
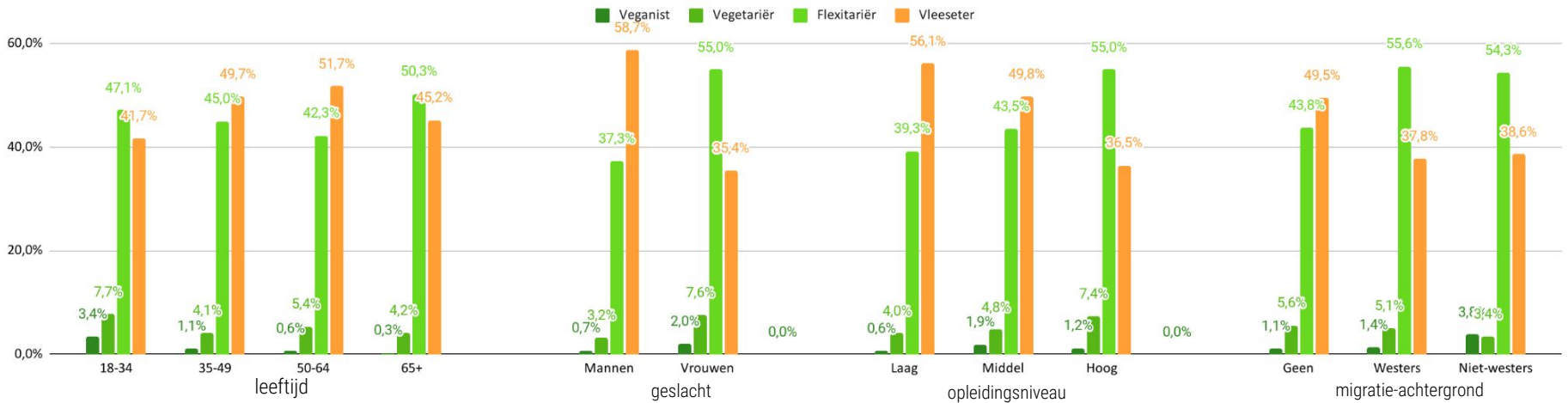
- Veganist (ik eet geen vlees, vis, zuivel, eieren en andere dierlijke producten)
- Vegetariër (ik eet geen vlees en vis)
- Flexitariër (ik eet bewust minder vlees of dierlijke producten)
- Vleeseter

Vraagstelling: Overweegt u door de coronacrisis minder vlees te eten? **

Ja:	11%	
Nee:	79,5%	
Weet niet:	9,2%	

Van de flexitariërs antwoordde 17% "Ja" en van de vleeseters 5%

De categorieën 'Islamitisch', 'Joods' en de laagste inkomensgroep (kan 'niet' rondkomen) zijn in de steekproef onvoldoende vertegenwoordigd voor betrouwbare resultaten. (N = 8575)

| Onderzoeksopzet

Dit onderzoek is uitgevoerd door de Vrije Universiteit van Amsterdam i.s.m. KiesKompas en in opdracht van ProVeg Nederland.

De resultaten van dit onderzoek zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, etniciteit en stemgedrag om de data ten aanzien van deze kenmerken representatief te maken voor de stemgerechtigde inwoners van Nederland. Gewichten hoger dan het 99,5e percentiel zijn getrimd. Om respondenten een gewicht toe te kennen, moeten hun leeftijd, geslacht, migratie-achtergrond, opleiding en het stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen bekend zijn, hetgeen 8.575 respondenten met ons deelden. De totale steekproef bedraagt hierdoor 8.575 deelnemers. Dataverzameling vond plaats eind december 2020.

Bekijk [hier](#) de volledige onderzoeksverantwoording.

Meer informatie?

Dit rapport maakt deel uit van de serie “Wat vindt Nederland van de Eiwittransitie?”. Andere delen:

- De rol van de overheid
- De rol van het bedrijfsleven
- Acceptatie van diervrije alternatieven (nog te verschijnen)

Houd de webpagina [Wat vindt Nederland van de Eiwittransitie](#) in de gaten of neem contact op voor verdere informatie.

info@proveg.nl

www.proveg.nl

Wat vindt Nederland van de Eiwittransitie?

De toekomst van de veehouderij

Januari 2022

Onderzoek: Laura van Heck, Tom Etienne, André Krouwel (Kieskompas)

Rapportage: Pablo Moleman (ProVeg)

Met dank aan: Larissa van Es, Dhanya Daalmans, Joris Pijpers